

'AMSTERDAM IS ER KLAAR VOOR....'

Toekomstvisie op de Amsterdamse HLBT-emancipatie

december 2011

COC AMSTERDAM

Beleidsplan 2011-2015

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Een korte terugblik op vijf jaar Zichtbaarheid 2005-2010	4
2. Homo's en lesbiennes in Amsterdam	7
3. COC Amsterdam & Etniciteit	8
4. COC Amsterdam & Voorlichting	15
5. COC Amsterdam & Veiligheid	20
6. COC Amsterdam & Doorbraakprojecten	25
7. COC Amsterdam & de Centrale Stad	27
8. COC Amsterdam zichtbaar in Stadsdelen	29
9. Amsterdam Gay Capital: Amsterdam Emancipatie-topstad	33
10. Roze Burgerschap in Amsterdam Gay Capital	37
11. Roze Ambassadeurschap in de buurt: PinkCodes	40
12. COC Amsterdam & het Roze Huis	42
13. COC Amsterdam & Samenwerking	44
14. COC Amsterdam & Special Need Groups	45
15. COC Amsterdam en Individuele Hulpverlening	53
16. COC Amsterdam & Internationaal	54
17. COC Amsterdam als vereniging	55
18. COC Amsterdam en Social Media	57
19. COC Amsterdam en financiering vanaf 2012	58
<i>Totstandkoming beleidsplan</i>	60
<i>Gebruikte bronnen</i>	60
<i>Bijlage 1. Wat vindt het COC Amsterdam kader?</i>	61

Inleiding

De Amsterdamse emancipatie van seksuele diversiteit bevindt zich op dit moment in een opwaartse lijn. De gemeente, het onderwijs, de politie, de stadsdelen en vele instellingen op het terrein van zorg en welzijn (ouderen, jongeren, etnische gemeenschappen) zien het bijdragen aan de homo-emancipatie als een belangrijke taak.

COC Amsterdam is nog nooit zo vaak en zo intens in dialoog geweest met groepen die anders denken over homoseksualiteit als de laatste jaren. Er is dus echt iets veranderd in Amsterdam. Het Amsterdamse College van B&W heeft de Roze agenda in hart en hoofd gesloten. De sociale acceptatie van homoseksualiteit en het tegengaan van discriminatie en homofobie is onze gemeenschappelijke agenda geworden.

De gemeente Amsterdam wil haar status van Amsterdam Gay Capital weer herstellen. Scholen werken aan een homovriendelijk klimaat en de politie Amsterdam-Amstelland ziet de veiligheid van homoseksuelen als topprioriteit. Daarnaast wordt in vele migrantengemeenschappen discussies gevoerd over het taboe rond homoseksualiteit en de emancipatie van homoseksuele vrouwen en mannen in eigen kring.

De slogan voor de anti-discriminatiecampagne 2011 van de gemeente is: *"Amsterdam is er klaar mee..."*. COC Amsterdam voegt hier een positieve boodschap over een vrije stad, waarin iedereen gewaardeerd wordt, aan onder het motto: *"Amsterdam is er klaar voor..."*.

Amsterdam wil graag die creatieve innovatie stad zijn waar de 21e eeuw zoveel mogelijkheden voor biedt en aansluiten bij de kansen van een kenniseconomie. COC Amsterdam kan, door de bundeling van de ideeën van uit haar LHBT gemeenschap, de rol van katalysator op zich nemen naast haar huidige rol van belangenvertegenwoordiger.

COC Amsterdam zal voortgaan met de voorgaande ingezette speerpunten: zichtbaarheid, voorlichting, veiligheid en roze inburgering. Het beleid van 2005 tot 2010 heeft vruchten afgeworpen, maar nog niet tot resultaten geleid die afgesloten kunnen worden. Er dient uitbreiding plaats te vinden op diverse terreinen. Roze burgerschap wordt als prioriteit aan het beleid van COC Amsterdam toegevoegd.

De burgerschapsdiscussie dient zowel in de etnische gemeenschappen als in de homogemeenschap gestimuleerd te worden, ieder mens dient zich verantwoordelijk te gedragen in de maatschappelijke ruimte. Daders dienen hier ook op aangesproken te worden. Het positioneren van homoseksualiteit in de publieke ruimte is een vooruitgang van de emancipatie, maar geen vanzelfsprekend recht.

Zichtbaarheid van de verschillende uitingsvormen van de roze gemeenschap heeft in 2010 door de fototentoonstelling Pride Photo Award een enorme impuls gekregen. Deze impuls wordt komende jaren nog verder uitgewerkt en verbreed.

De ingezette lijn van constructieve samenwerking met belangrijke partners zoals IHLIA, MVS, Stichting Homomonument, Schorer, Osira Groep, Edudivers, Roze in blauw, ProGay, Secret Garden en vele vele anderen vormt een bindend element in de Amsterdamse roze gemeenschap.

COC Amsterdam dient zich als lobbyist én probleemoplosser op te stellen. Onze positie is er een van spreekbuis van de pluriforme Amsterdamse homo gemeenschap. Er wordt niet gekozen voor één enkele politieke kleur of een negatieve houding ten aanzien van religie. Wel neemt COC Amsterdam als vertegenwoordiger van een minderheidsgroep stelling tegen ieder idee of beleidsvoorstel dat andere minderheidsgroepen systematisch uitsluit.

COC Amsterdam moet haar rol in deze veranderende Amsterdamse omgeving opnieuw definiëren om niet meer uitsluitend problemen te signaleren, maar bovenal de positieve veranderingen en mogelijkheden te stimuleren.

In dit meerjarenplan geven we aanzet voor deze verandering.

Namens het bestuur van COC Amsterdam

Dennis Boutkan, voorzitter

november, 2011

1. Een korte terugblik op vijf jaar Zichtbaarheid 2005-2010

Succes heeft vele vaders en moeders. In de loop van de afgelopen 5 jaar hebben veel politieke partijen, homo-organisaties en instellingen successen geclaimd op het terrein van de homo-emancipatie.

Wie echter de chronologische volgorde van agenderen, het begin van ideeën en daadwerkelijke activiteiten goed op een rij zet, merkt dat veel van de nieuwe ontwikkelingen voortkwamen uit het samenwerkingsverband van COC Amsterdam, IHLIA en MVS. In vijf jaar tijd zijn LHBT issues in Amsterdam duidelijk veel zichtbaarder en zijn er meerdere organisaties actief geworden. Ook is het besef sterk gegroeid dat de sociale acceptatie van seksuele diversiteit er nog helemaal niet goed voor staat. Op brede schaal worden initiatieven genomen, waarbij ook de aandacht voor diversiteit in de samenleving toeneemt. Seksuele diversiteit in een steeds diverser wordende stad. Bij het organiseren van al die activiteiten stonden steeds twee uitgangspunten centraal: 'Bruggen slaan naar andere groepen' en 'Samen' in plaats van 'polariseren'.

Hieronder een selectie van enkele markante gebeurtenissen in Amsterdam in de afgelopen vijf jaar samenwerking met IHLIA en MVS.

2005

Op 17 mei 2005 startte COC Amsterdam de discussie over nieuwe thema's in het tegengaan van homofobie. Naar aanleiding van de mishandeling van Chris Crain kwam de LHBT gemeenschap samen bij de Kiss-in op het Leidseplein.

Met het initiatief van de '10 geboden' laat een groot aantal organisaties, waaronder COC Amsterdam, stadsbreed, zien de sociale acceptatie van LHBT groepen serieus te nemen.

2006

Het debat in het Montessori College dat COC Amsterdam organiseert over de expositie 'Wij gaan ons echt verbinden' (door IHLIA) is de afsluiting van een jaar acties in Stadsdeel Oost/ Watergraafsmeer, waarmee de onwetendheid en vooroordelen ten aanzien van homoseksualiteit bespreekbaar worden gemaakt en de discussie tussen bewoners op gang brengt. Op de avond van het debat wordt een film vertoond (door MVS) waarin buurtbewoners worden gevraagd naar hun mening over de foto-expositie en homoseksualiteit.

2007

Met de veiligheidspersconferentie en een media optreden in de nieuwsrubriek NOVA vraagt COC Amsterdam aandacht voor het toenemend geweld tegen homo's in Amsterdam. Voor het eerst hebben slachtoffers van homofoob geweld een gezicht gekregen. En wat voor een gezicht. Gepleit wordt voor

een onderzoek, dat vervolgens ook door de gemeente wordt uitgezet bij de Universiteit van Amsterdam. In de Amsterdamse gemeenschap wordt via diverse media politie en overheid opgeroepen meldingen van discriminatie en geweld tegen homo's serieus te nemen en adequate maatregelen te nemen. Er ontstaat een omslag in het denken over homofoob geweld. Het wordt voor het eerst in de hetero gemeenschap onderkent als een hardnekkig en toenemend fenomeen. De tentoonstelling 'Monument van Trots' laat het unieke Amsterdamse homomonument zien als symbool van zichtbaarheid en start daarmee een indrukwekkende reis langs de stadsdelen. Dit jaar was ook het begin van de debatten over jongerenculturen, onder andere in samenwerking met jongerencentrum Imagine IC bij "Who do you love?" over interetnische en seksueel diverse relatievorming in Amsterdam Zuidoost en over bespreekbaarheid van homoseksualiteit onder Marokkaanse jongeren in Argan in Oud-West.

2008

Roze Zondag bij het Kwakoe festival wordt voor het eerst georganiseerd, een duidelijk voorbeeld van LHBT activiteiten die onderdeel worden van een wijkgeorganiseerde activiteit en bij groepen waar homoseksualiteit niet makkelijk bespreekbaar te maken is. Het wordt neergezet als de start van de Gay Pride. Ook wordt er voor het eerst tijdens de Gay Pride een Roze Ouderenbrunch georganiseerd, samen met Zociëteit. Inmiddels is deze brunch een terugkerend fenomeen geworden. Ook wordt voor de eerste keer Pink Istanbul georganiseerd, samen met Stichting Pera (Paradiso). De doelstelling van Pink Istanbul is om positieve beeldvorming van homoseksuelen neer te zetten in de kunst- en cultuurwereld, waar jonge Turkse Nederlanders actief aan mee willen doen. Pink Istanbul is een jaarlijks roze evenement in de serie hetero-evenementen voor jongeren van Club Pera.

2009

Het jaar van de lesbische zichtbaarheid. Stichting Ondersteboven publiceert het rapport: 'onderzoek naar de psychosociale gezondheid van lesbische en biseksuele vrouwen'. Zij vraagt hiermee onder meer aandacht voor de positie van lesbische en biseksuele vrouwen die jarenlang onderbelicht is gebleven.

Mokum Roze, het in 2007 door COC Amsterdam en Rozeuitvaart.nl opgerichte samenwerkingsverband voor roze ouderen treedt steeds actiever naar buiten, zoals een dialoog met en voorlichting bij ouderen in verzorgingstehuizen.

Jongeren worden zowel lokaal als internationaal weer heel actief, zowel Speak-up, als de IGLYO jongerenconferentie tonen een jeugdige uitstraling van activisme in de gemeenschap.

COC Amsterdam is trekker van de dialogen met jongerenwerkers in veel delen van de stad. COC Amsterdam en de gemeente organiseren de eerste dialoog met Afrikaanse kerken in het kader van het bespreekbaar maken van HIV- en homohealings.

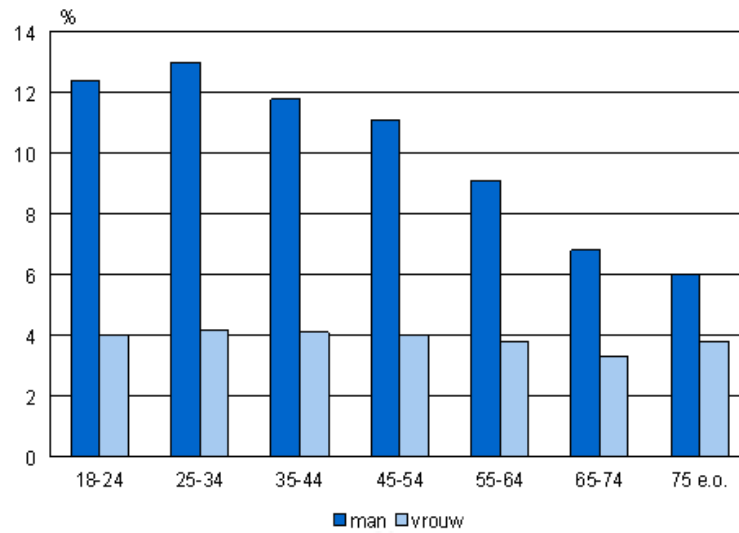
2010

Pride Photo Award (Jewel Edition) biedt een compleet nieuw beeld van de LHBT gemeenschap. In een overzicht van tentoonstellingen van de afgelopen jaren blijkt een breed beeld van homo's, lesbo's, transgenders, ouderen en jongeren, trends en stijlen en andere diversiteiten aan te slaan. Pride Photo Award start in 2011 als nieuwe stichting gestart die een jaarlijkse tentoonstelling gaat organiseren. De Pink Code netwerken komen in bijna alle stadsdelen van de grond. Een geweldig Roze Burgerinitiatief. COC Amsterdam fungeert als loket voor support. Daarnaast komt dit jaar de documentaire "Help! Een homo in de klas" van Claudia van Deudekom uit. Velen zijn onder de indruk van dit prachtige document van een zeer actieve groep COC Amsterdam voorlichters, intussen uitgegroeid tot meer dan 40 vrijwilligers en gemiddeld 1 voorlichting op school per dag.

Homo emancipatie: een zaak van ons allemaal is na vijf jaar bij enorm veel meer partijen op het netvlies gekomen. Het laat zien dat werken aan vijf jaar zichtbaarheid veel heeft opgeleverd. Zowel binnen de LHBT gemeenschap zelf als richting de Amsterdamse samenleving. Een mooie samenvatting van vijf jaar zichtbaarheid inclusief videoreportages is te vinden op www.ihlia.nl/dutch/ihlia_amsterdam/Projecten/Zichtbaarheid

2. Homo's en lesbiennes in Amsterdam

Dienst Onderzoek + Statistiek van de Gemeente Amsterdam heeft in opdracht van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling op grond van verschillende bronnen een schatting gemaakt van het aantal homo's en lesbo's in Amsterdam.

Per leeftijdsgroep, 2008 (procenten, geschat)

Van de Amsterdamse mannen van 18 jaar en ouder ligt dat tussen 10 en 11% en van de vrouwen tussen 3 en 4%, gemiddeld dus tussen 6,6 en 7,5%.

Dat het percentage onder ouderen, en dan met name mannen vanaf 55 jaar, daalt, kan gezien worden als het gevolg van een toegenomen acceptatie van homoseksualiteit vanaf de jaren 80. Met deze cijfers komt het totaal aan homoseksuele mannen lesbische vrouwen in Amsterdam uit op ca 42.500 (vanaf 20 jaar en ouder/609.000 20+ Amsterdammers). Amsterdam telt dus een kleine 7% homoseksuele inwoners.

Interessant is het hierbij betrekken en emanciperen van biseksuelen die overwegend aan de "hetero-kant" staan. Deze toch omvangrijke groep zou gestimuleerd moeten worden haar biseksuele oriëntatie ook te definiëren tot bi-identiteit, waardoor de afstand tussen homo en hetero een stuk kleiner wordt.

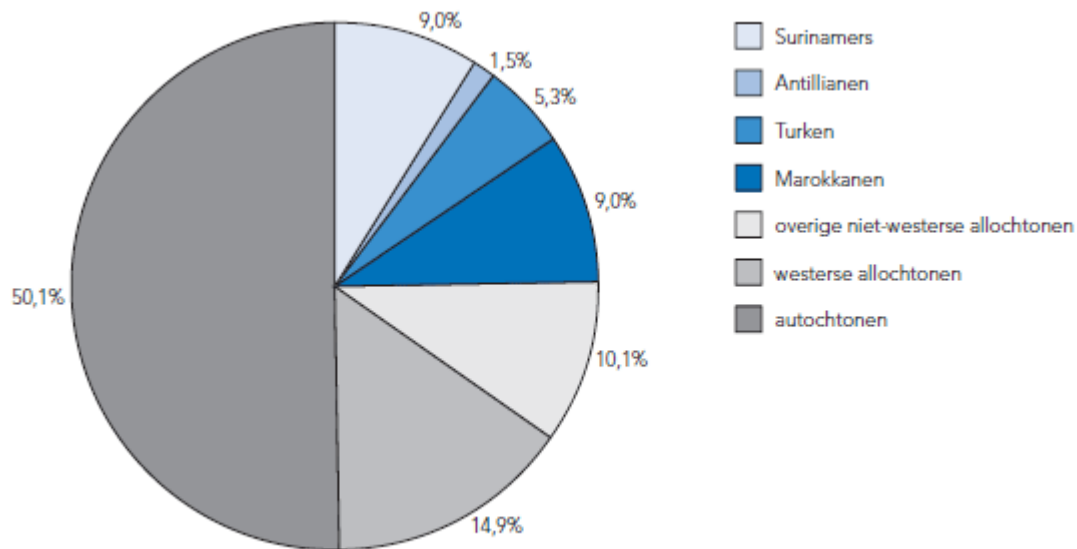
Over transgenders in Amsterdam zijn geen officiële cijfers bekend. Een globale schatting in de eigen gemeenschap komt uit op 2.500 à 3.000 mensen.

3. COC Amsterdam & Etniciteit

De Amsterdamse samenleving is een diverse samenleving met meer dan 180 verschillende nationaliteiten. Het COC Amsterdam ziet dit als een gegeven. Al in 2007 constateerden wij tijdens Dodenherdenking op het homomonument *"In Amsterdam wonen tienduizenden openlijke homoseksuelen en hopelijk blijft dit aantal toenemen vanwege de aantrekkingskracht op homo- en lesbojongeren uit het hele land. Voelen sommigen zich hierover ongemakkelijk? Eén ding is zeker: leer er maar mee omgaan. In 2030 zal 40% van de Amsterdamse bevolking van niet westerse allochtone afkomst zijn, waarvan een flink deel moslim is. Voelen sommigen zich hierover ongemakkelijk? Ook hier is één ding zeker: u zult hiermee moeten leren omgaan. Wij overtuigen pas als de bruggen tussen onze gemeenschappen genomen worden."*

Deze enorme mix van nationaliteiten maakt de stad tot wat zij is. Klein en compact, maar wel met het globalisme van een grote stadsmetropool. Het zorgt voor een enorme dynamiek op vele vlakken van de Amsterdamse samenleving. Het zorgt ook voor spanningen tussen autochtone en allochtone bewoners, zeker als het gaat om homoseksualiteit en zichtbare uitingen hiervan.

In onderstaand overzicht een verdeling van nationaliteiten in Amsterdam.

bron: O+S

In onderstaande tabel een overzicht van de stand van zaken van grote groepen allochtone Nederlanders in Amsterdam (*Bron: DPG/O+S*).

Land van nationaliteit	2010
Marokko	67.663
Turkije	39.129
Ghana	6.073
Suriname	5.469
Egypte	4.628
Pakistan	3.040

Zoals te zien in eerder genoemde tabellen kent Amsterdam een zeer diverse bevolkingssamenstelling. De grootste groepen allochtonen zijn (oorspronkelijk met betrekking tot de eerste generatie) afkomstig uit Marokko, Turkije, Suriname en de Nederlandse Antillen. In alle vier deze bevolkingsgroepen staat men gereserveerd en niet positief tegenover homoseksualiteit.

Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de sociale acceptatie van homoseksualiteit in etnische kring. Hier zijn zeker successen in geboekt. Informele netwerken, het sluiten van hetero-homo alliantie en dialoogsessies zijn allemaal ingrediënten voor succes. Toch constateert het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) dat het traag gaat met de sociale acceptatie van homoseksualiteit in etnische groepen. Dat geldt dus ook voor Amsterdam. Het SCP rapport 'Steeds gewoner, nooit gewoon' (2010) laat dit duidelijk zien.

'Surinaamse Nederlanders vinden de witte homoscene te expliciet, te veel op seks gericht, te confronterend en rigide' (SCP, 2010). De emancipatie van Surinaamse homoseksuele mannen en vrouwen gaat mondjesmaat en er zijn weinig zichtbare homoseksuelen. Het SCP ziet als de belangrijkste obstakels de dwingende normen van voortplanting en heterohuwelijk. Daarnaast zijn er veel vooroordelen over lesbiennes en homoseksuelen. Het is nog steeds lastig om mannelijke en vrouwelijke rolmodellen in Amsterdam te vinden die openlijk uitkomen voor hun homoseksualiteit en een belangrijke rol spelen binnen de eigen gemeenschap.

In de Marokkaans-Nederlandse gemeenschap rust een taboe op spreken over (homo) seksualiteit. Vaak wordt dit gezien als een Nederlands verschijnsel en als iets dat abnormaal is. Schaamte voor de familie leidt er vaak toe dat homoseksuele mannen en vrouwen niet uit de kast komen, of als zij uit de kast komen worden verzwegen of verstoten door de familie. COC Amsterdam heeft dan ook jaren geparticipeerd in het project Veilige Haven, een opvangplek voor Islamitische HLBT jongeren. Het SCP constateert dat er nauwelijks bekende openlijk homoseksuele of lesbische Marokkaanse Nederlanders zijn.

Wel zijn er veel prominente Amsterdammers van Marokkaanse origine waar COC Amsterdam intensief contact mee heeft. Dit zijn vaak politici/bestuurders. Zij realiseren zich dat succesvolle integratie van hun achterban alleen gepaard kan gaan met goede sociale acceptatie van homoseksualiteit. Het gaat om mensen als Ahmed Marcouch, Fouad Sidali, Fatima Elatik en Achmed Baâdoud. Zij vallen op door hun inmenging en sterke stellingname in het homo-emancipatie debat en de voortrekkersrol die zij in dit opzicht innemen binnen hun eigen gemeenschap.

In het publieke debat zijn ook minder voor de hand liggende vertegenwoordigers actief zoals de jongeren imam Yassin Elforkani en vertegenwoordigers van de Unie van Marokkaanse Moskeeën Amsterdam & Omstreken. Ook is Jongerencentrum Argan de laatste twee jaar opvallend actief rondom het thema homo-emancipatie. In oktober 2010 organiseerden zij een expertmeeting "Hoe tolerant is Amsterdam". Hier is het idee ontstaan om een avond te organiseren waarbij Marokkaanse en homoseksuele jongeren samen zouden uitgaan in Amsterdam. In april 2011 werd deze uitgaansavond ook daadwerkelijk gerealiseerd. Daarnaast werd in 2011 voor het eerst door Stichting Argan een krans gelegd bij Dodenherdenking op het homomonument. Betekenisvolle veranderingen. Jongeren met een Marokkaanse achtergrond vormen een belangrijke toegang tot meer sociale acceptatie van homoseksualiteit.

Het zou goed zijn als er bekende Marokkaans-Nederlandse homo's en lesbiennes openlijk homoseksueel "worden", dus uit de kast durven te komen en dat zij zich zichtbaar en weerbaar opstellen binnen de eigen gemeenschap. Dat vereist moed.

COC Amsterdam is van mening dat het huidige gepolariseerde debat over moslims een remmend effect heeft op succesvolle sociale acceptatie van homoseksualiteit in etnische kring. We moeten dan ook een tegenwicht bieden aan polarisatie, juist door het aangaan van een dialoog en het bieden van een platform voor tegengestelde meningen.

*'Ze zijn vrouw, ze hebben een etnische achtergrond, én ze zijn lesbisch.
Dan ben je dus drie keer een minderheid. Hoe ga je dan als eerste emanciperen?
Logisch dat de meeste Marokkaanse lesbiennes ervoor kiezen om
hun gevoelens te verbergen.'*

COC Amsterdam directeur Tania Barkhuis in een interview (2011)

In de Turks-Nederlandse gemeenschap rust een taboe op homoseksualiteit. Men is bang voor feminien gedrag van homoseksuele mannen en passieve homoseks wordt afgekeurd. Culturele opvattingen vallen volgens het SCP samen met negatieve religieuze opvattingen over homoseksualiteit. Die culturele opvattingen leiden er ook toe dat de familie eer belangrijker wordt gevonden dan de

individuele ontplooiingen van het lesbische of homoseksuele individu. Toch is er in Amsterdam veel in beweging in de Turkse gemeenschap. In 2009 tekende de HTIB (Turkse Arbeidersbeweging) samen met andere Turkse zelforganisaties, de gemeente en het COC Amsterdam een manifest om homoseksualiteit bespreekbaar te maken in eigen kring. Deze belangrijke symbolische en concrete daad werd verricht door Mustafa Ayranchi, directeur van het HTIB. Sinds die tijd is het HTIB zeer actief bezig met het agenderen van homoseksualiteit. Daarnaast treedt hij actief naar buiten op debat en representatie bijeenkomsten.

Verder kennen we in Amsterdam de Stichting Pera die onder meer Pink Istanbul/ Pink Amsterdam organiseert. Initiatiefnemer Serdar Manavoglu speelt een belangrijke rol bij het ontstaan van dit event. Met deze stichting werken zowel COC Amsterdam als COC Nederland nauw samen. De COC partners organiseren doorgaans het inhoudelijke discussie gedeelte van de Pink Istanbul feesten, leveren een bijdrage aan het debat en zorgen voor extra publiciteit.

Andere etnische groepen

Naast de bekendere etnische groepen signaleren wij ook de komst van migranten uit minder bekende regio's. Het gaat dan om Midden-Europese landen en Centraal-Aziatische republieken. Het is nog onduidelijk welke impact dit heeft op de discussie over homoseksualiteit in de stad.

Amsterdamse inwoners uit Midden-Europese landen en Centraal-Aziatische republieken (bron: DPG/O+S)

land van nationaliteit	2010
• Polen	2.799
• Joegoslavië (voormalig), Servië, Servië en Montenegro (voormalig) en Montenegro	2.419
• Bulgarije	1.974
• Roemenië	1.433
• Rusland	1.116
• Hongarije	1.078
Totaal (<i>inclusief alle andere landen uit deze regio's</i>)	14.159

Met belangstelling kijkt COC Amsterdam naar de ontwikkelingen vanuit inwoners uit Midden Europa en de Centraal Aziatische republieken in relatie tot sociale acceptatie van homoseksualiteit. Uiteraard gaat het hier om een zeer diverse groep die moeilijk te definiëren valt. In totaal bestaat deze groep uit 14.159 personen. De meest dominante groepen qua aantal zijn inwoners uit Polen, Bulgarije, Roemenie, voormalig Joegoslavië & Servië, Hongarije en Rusland.

In 2010 heeft COC Amsterdam contact gehad met de Stichting Nederlands-Pools Huis, een Pools-Nederlandse vereniging die zich bezig houdt met een brug te slaan tussen de Poolse en Nederlandse cultuur. De Stichting heeft in dat jaar meegeevaren met de Gay Pride. Een opvallende ontwikkeling. De Stichting wilde een tegenwicht bieden aan de homofobe opstelling van de Poolse regering. Toevallig vond in 2010 ook voor het eerst de Europride plaats in Polen.

In 2006 heeft de Roze Filmdagen|Amsterdam Gay & Lesbian Film Festival al aandacht besteed middels een themaprogramma aan homoseksualiteit in het Nieuwe Europa. Waar mogelijk zal COC Amsterdam hulpvragen van individuen en/ of organisaties in relatie tot homoseksualiteit honoreren. Als er sprake is van trendmatige ontwikkelingen wordt dit vertaald naar beleid.

Kansen op verandering

Het SCP ziet vooral kansen bij vrouwen en jongeren om homoseksualiteit bespreekbaar te maken en te werken aan sociale acceptatie. Het SCP (2010) concludeert: 'in alle minderheidsgroepen overheerst nog altijd een negatieve grondhouding tegenover homoseksualiteit en gelijkberechtiging van homo's en lesbo's. Redenen hiervoor vindt men in de volgende aspecten:

- Homoseksualiteit is in strijd met het huwelijks- en gezinsideaal
- Homo's zijn geen echte mannen en lesbo's geen echte vrouwen
- Homomannen vertonen ongewenst afwijkend seksueel gedrag en leggen daar teveel nadruk op
- Homoseksualiteit is te openbaar en homo acceptatie is opgedrongen
- Homoseksualiteit is in strijd met religieuze voorschriften
- Het is tegen de natuur, of die nou goddelijk of biologisch is
- Het is een psychische stoornis"

COC Amsterdam is somber over de optimistische en naïeve gedachte dat met het ontstaan van nieuwe generaties, homoseksualiteit makkelijker als gegeven wordt geaccepteerd. Onderzoek wijst juist uit dat opeenvolgende generaties eerder terugvallen naar traditionele waarden en normen waarin geen ruimte is voor acceptatie van homoseksualiteit.

Homo emancipatie in etnische kring en sociale acceptatie van homoseksualiteit in etnische gemeenschap gaat dus niet vanzelf. Jongeren, vrouwen en moeders vormen een belangrijke veranderingsbron om te werken aan sociale acceptatie van homoseksualiteit.

Roze jongeren worden onder meer bereikt via de etnische homo organisaties, maar ook indirect via 'heteroseksuele' jongerencentra als Argan. Toch zijn deze inspanningen nog niet genoeg. Met name het bereik bij Surinaamse en Antilliaanse jongeren is beperkt. COC Amsterdam geeft immateriële steun aan PinkStage, het PinkCode initiatief in Amsterdam Zuidoost. De organisatie is nog in ontwikkeling en draait vooral op drie a vier kernvrijwilligers. Positief is dat de organisatie echt van plan is om meerdere keren per jaar aanwezig te zijn in Zuid-Oost met een sociaal en cultureel programma voor roze Amsterdammers uit de Surinaamse, Antilliaanse en Afrikaanse gemeenschap.

Verder zijn er in 2009/2010 goede ervaringen opgedaan met het trainen van Jongerenwerkers in het Youth Spot project. Doel van dit project was het bespreekbaar maken van homoseksualiteit en het bestrijden van vooroordelen. Youth Spot is het kenniscentrum voor Jongeren en Jongerenwerkorganisaties. Jongerenwerkers bevinden zich op strategische posities om opvattingen van hun cliënten (vaak allochtone jongeren) positief te beïnvloeden als het gaat om homoseksualiteit. Vandaar dat voorlichting aan Jongerenwerkers is opgenomen bij de doelstellingen in de voorlichtingsparagraaf. Overigens zijn Jongerenwerkers niet voor niets gekozen als doelgroep: uit onderzoek in 2007 bleken zij namelijk behoorlijk negatieve opvattingen te hebben over homoseksualiteit.

Ondersteunen etnische homo organisaties

In 2009 is COC Amsterdam gestart met het ondersteunen van Etnische homo organisaties bij hun ontwikkeling. Ons kader ziet ook dat dit noodzakelijk is en dat etnische homo organisaties vaak een dynamische levenscyclus hebben. Het ontwikkelen en laten groeien van etnische homo organisaties ziet COC Amsterdam als een belangrijke taak. Etnische homo organisaties zijn vaak kwetsbaar in de beginfase en kunnen support en advies vaak goed gebruiken. De ontwikkeling is gericht op duurzaamheid en continuïteit van de organisatie. Omdat vaak met vrijwilligers wordt gewerkt is afhankelijkheid van een of enkele personen een gevaar voor de continuïteit.

Een van de meest succesvolle nieuwkomers is Positive Tribe van Jerry Haime. Positive Tribe is een HIV/AIDS platform voor zwarte en migranten homoseksuelen. In oktober 2010 waren er onder meer een Kaderdag en in december van dat jaar een publieksdebat. Positive Tribe is gehuisvest in het COC Amsterdam gebouw en maakt gebruik van de faciliteiten van de organisatie. Ook voor het jaar 2011 staan weer een aantal bijeenkomsten gepland.

Daarnaast is de Stichting Secret Garden zeer succesvol. Secret Garden heeft tot doel: "het bespreekbaar maken van homo-, bisexualiteit en geslachtswijziging/ transgender zijn, zulks binnen de maatschappij in het algemeen en binnen de moslimgemeenschap in het bijzonder. Secret Garden richt zich in haar activiteiten op moslims met homo/biseksuele/lesbische contacten en/of een transgender/transseksuele achtergrond. De Stichting richt zich daarnaast op moslims in het algemeen". Deze groep komt voort uit een oude werkgroep van COC Amsterdam en staat al geruime tijd op eigen benen. Secret Garden heeft haar bestaansrecht bewezen en heeft zich in 2010 sterk gericht op hulpverlening aan homoseksuele asielzoekers. Hierover is samen met COC Amsterdam een debat georganiseerd. Voorzitter van de stichting Emir Balatoui is zichtbaar in het publieke debat en een veelgevraagde gast in panels. Daarnaast organiseert Secret Garden frequent bij het COC Amsterdam het event Oriëndam. Sinds 2010 is de Stichting gehuisvest op een mooie, zichtbare locatie in Amsterdam: De Montelbanstoren. Secret Garden wil ook voorlichtingen organiseren. Stichting Nafar, vooral bekend van de Cous-Cous maaltijden, is een organisatie die zich richt op Noord Afrikaanse homoseksuelen en is in 2011 een beetje op de achtergrond geraakt, evenals de Stichting

Habibi Ana, gekoppeld aan het bekende, gelijknamige eerste Arabische homocafé ter wereld. In 2010 zijn er in het COC Amsterdam gebouw nog twee grote Habibi Ana feesten georganiseerd.

In 2012 wordt door COC Amsterdam een Ronde Tafel conferentie georganiseerd met enkele etnische roze organisaties.

Doelstelling : meer richting geven aan gezamenlijkheid van etnische roze organisaties en stimuleren van netwerken.

Middel: ronde tafel conferentie met belangrijke vertegenwoordigers van etnische homo organisaties, hun aanhangers en de gemeente.

Resultaat: één gemeenschappelijke etnische roze agenda met heldere doelstellingen voor Amsterdam 2012-2014.

Doelstelling : strategische allianties zoeken met etnische 'hetero' organisaties

Middel: afspraken maken met etnische organisaties uit het maatschappelijk middenveld dat zij homoseksualiteit bespreek- en zichtbaar maken bij de eigen achterban.

Resultaat: in 2015 zijn er minimaal 4 belangrijke maatschappelijke organisaties die duurzaam aandacht hebben besteed aan seksuele diversiteit.

4. COC Amsterdam & Voorlichting

Voorlichting over homoseksualiteit is een belangrijk middel om jongeren op school informatie te geven over dit thema, maar ook lessen te leren over discriminatie en uitsluiting. De voorlichtingsgroep van COC Amsterdam is hierin succesvol. Het aantal vrijwillige voorlichters is zeer groot (tussen de 40 en 45) en het aantal voorlichtingen is de afgelopen jaren gestegen. In het schooljaar 2009-2010 was er een nieuw record van 360 voorlichtingen binnen de regio groot Amsterdam. In het schooljaar 2010-2011 werd dit record opnieuw verbroken met 415 voorlichtingen, een stijging van 20%. Op dit moment wordt circa 50% van de Amsterdamse scholen bezocht door het COC Amsterdam. Dat betekent echter nog niet dat 50% van de leerlingenpopulatie wordt bereikt.

COC Amsterdam ziet voorlichting als een van de belangrijkste manieren om discriminatie en homofobie in Amsterdam te bestrijden. Enkele onderzoeken wijzen dit ook uit.

De Nationale Jeugdraad onderzocht in 2006 de situatie rond homoseksualiteit op scholen: 'Meer dan zes op de tien ondervraagde jongeren (63%) krijgen geen voorlichting over homoseksualiteit op school. Bijna drie op de tien (28%) krijgen dat echter wel. De overige 9% weet het niet.'

De Universiteit van Amsterdam (Buijs e.a.) onderzocht in 2008 motieven van daders van homofob geweld; hun bevindingen: Geen informatie over homoseksualiteit op scholen in Amsterdam vormt 'Voedingsbodem voor antihomoseksueel geweld'. '61% van de jongeren heeft geen en 25% een beetje les over homoseksualiteit gehad. Op 82% van de scholen wordt geen informatie op dit terrein verstrekt; 72% van de scholieren kent geen medescholieren die homo of lesbisch zijn. Op scholen is gescheld op homo's en lesbiennes schering en inslag; de leiding voert meestal geen consequent beleid om dit tegen te gaan'.

Het Sociaal en Cultureel Planbureau onderzocht in 2010 de stand van de homo-emancipatie in Nederland. Hier enkele bevindingen: 'Aan de homojongeren is gevraagd welke activiteiten zouden helpen om de positie van homoseksuele, lesbische en biseksuele mensen te verbeteren. Enkele thema's kwamen naar boven. Het geven van voorlichting op scholen wordt vaak genoemd.'

Wat helpt om de positie van homoseksuelen te verbeteren volgens homojongeren 16-25 jaar: 'meer informatie en voorlichting over homo- en biseksualiteit' vindt 81 procent'. 'Omdat wij benieuwd waren in hoeverre scholen zich al bezig houden met het thema homoseksualiteit, is ook aan alle jongeren die deelnamen aan het onderzoek gevraagd of er op hun middelbare school binnen het lesprogramma ooit aandacht is geweest voor homoseksualiteit of biseksualiteit? De meerderheid, namelijk 60% van degenen die hun middelbare schoolopleiding hebben afgerond, geeft aan dat er voorlichting is geweest op school. De VMBO-leerlingen vallen hierbij in negatieve zin op, van hen heeft 55% geen voorlichting gekregen. De aandacht voor homoseksualiteit op school vindt het vaakst plaats bij biologies of verzorging. Dit betekent waarschijnlijk dat homoseksualiteit voornamelijk in een kader van

seksualiteit, het lichaam en gezondheid wordt geplaatst. Om emancipatie van homoseksuelen te bevorderen en homodiscriminatie tegen te gaan, is het echter van belang dat de maatschappelijke kant van seksuele diversiteit eveneens wordt belicht.'

Uit onderzoek van SCP onder heterojongeren blijkt: "Verhalen van homoseksuelen kunnen dus de acceptatie van homo- en biseksualiteit onder heterojongeren vergroten, indien deze verhalen benadrukken dat homoseksuelen 'echt zichzelf' durven te zijn. Er treedt dan identificatie op met het verhaal van een homo, hoewel de heterojongeren in eerste instantie dachten niets met hen gemeen te hebben."

De situatie van LHBT-jongeren in Nederland is weinig rooskleurig. Er is geen reden om aan te nemen dat de situatie in Amsterdam sterk afwijkend is van de gemiddelde LHBT jongere in het land. De feiten op een rij:

- De middelbare school is geen veilige plek voor jonge homo- en biseksuelen, scheldwoorden en pesterijen zijn schering en inslag;
- Volgens de helft van de leerlingen in het voortgezet onderwijs kan je op school beter niet voor je homoseksualiteit uitkomen;
- De helft van de leerlingen in het voortgezet onderwijs heeft moeite met openlijke homoseksualiteit;
- Op een derde van de scholen vinden homofobe incidenten plaats;
- Zelfmoordcijfers onder homojongeren liggen tot vijf keer hoger dan onder heterojongeren;
- Homonegatief geweld (in het algemeen) lijkt met name een delict van jongeren tegen jongeren.

De Inspectie voor het Onderwijs constateerde in het rapport Weerbaar en divers (2009): 'De helft van de VO-leerlingen meent dat je op school beter niet voor je homoseksualiteit uit kunt komen.' 'De helft van de leerlingen heeft ook (enige) moeite met openlijke uitingen van homoseksualiteit, vooral als het om jongens of mannen gaat.' Over incidenten over homoseksualiteit van personeel of leerlingen – '(...) een derde van de 35 bezochte scholen met zulke incidenten te maken had. Een deel van de scholen die volgens de directeur geen incidenten had, beschikte over weinig inzicht in de seksuele diversiteit op school. Ook hadden deze scholen weinig preventief beleid'.

Het Sociaal & Cultureel Planbureau constateert vervolgens: 'De middelbare school is geen veilige plek voor jonge homo- en biseksuelen. Jongeren leggen elkaar strikte gender- en seksuele normen op. Scheldwoorden en pesterijen zijn schering en inslag.' 'De helft van de onderzochte homojongeren denkt wel eens aan zelfmoord; 9% van de jongens en 16% van de meisjes heeft ook echt een zelfmoordpoging gedaan.' 'De bevinding dat de helft van de homojongeren uit ons onderzoek weleens serieuze suïcidedgedachten heeft gehad, is ronduit zorgwekkend. Hetzelfde geldt voor de bevinding dat 9% van de homo- of biseksuele jongens en 16% van de lesbische of biseksuele meisjes daadwerkelijk

een zelfmoordpoging achter de rug heeft. Heterojongeren hebben wij niet ondervraagd, maar alle andere studies onder (hetero)jongeren in Nederland komen op veel lagere percentages uit.' 'In onderzoeken naar zelfmoordpogingen bij heterojongeren variëren de percentages van 3 tot 7.' 'Alarmerend is dat onder de deelnemers die elke week homonegatieve reacties krijgen, zelfs een op de vier een zelfmoordpoging heeft gedaan.'

Concluderend stellen we dat homojongeren het niet gemakkelijk hebben op Amsterdamse scholen. Uit onderzoek van Metselaar (2008) bleek al dat deze jongeren met homoseksuele gevoelens systematisch slechter scoren op welzijnsaspecten dan heteroseksuele leeftijdsgenoten. Dit resulteert in minder zelfvertrouwen en levenstevredenheid, meer angst, slaapproblemen, woede, wantrouwen en somatische klachten voor homoseksuele scholieren. Scholen zijn een onvoldoende veilige plek, homoseksuele leerlingen worden uitgescholden en gepest. Daarnaast liggen zelfmoordpercentages veel hoger dan bij heterojongeren.

Bovenstaande onderzoeken kunnen niet tot een andere conclusie leiden dan dat voorlichting over homoseksualiteit noodzakelijk is en urgentie heeft.

COC Amsterdam is dan ook voorstander van het opnemen van lessen over seksualiteit en seksuele diversiteit in de kerndoelen van het primair en voortgezet onderwijs. Overigens neemt COC Amsterdam het standpunt in dat het minder van belang is wie deze lessen geeft, als het maar gebeurt en professioneel wordt uitgevoerd. Wel is er jarenlange expertise bij het COC Amsterdam om deze taak goed uit te voeren.

Voorlichting in het middelbaar onderwijs dient verbreed te worden naar het Amsterdamse basisonderwijs. In Amsterdam zijn in totaal 207 scholen voor primair onderwijs. In groep 7 en 8 (de hoogste groepen van het primair onderwijs gaat het naar schatting om 14.500 leerlingen. Zie ook onderstaande tabel.

Scholen, leerlingen en gemiddelde schoolgrootte in het basisonderwijs '09/'10	
Scholen	207
w.v. openbaar	96
w.v. bijzonder	111
Leerlingen	58.458
w.v. openbaar	28.282
w.v. bijzonder	30.176
Gemiddelde schoolgrootte	282
w.v. openbaar	295
w.v. bijzonder	272

bron: OCW/DUO/ Dienst Onderzoek + Statistiek

Daarnaast wil COC Amsterdam uitbreiding in de voorlichterspool naar transgenders, allochtonen en biseksuelen. Onze voorlichters zijn ook bezig een professionaliseringslag te maken.

De eerste stappen zijn hier al in gezet: er is de documentaire "Help! Een homo in de klas" uitgekomen in december 2010 over het voorlichtingswerk en er zijn discussies over de betekenis van dialoog en specifieke informatieoverdracht gaande in de voorlichtingsgroep. De voorlichtingsgroep werkt aan deskundigheidsbevordering door methodieken te evalueren en vast te leggen.

Als COC-voorlichter Claudia van Deudekom in haar omgeving vertelt dat ze voorlichting over homoseksualiteit geeft op middelbare scholen ontlokt dat de meest uiteenlopende reacties. Van 'is dat nou nog wel nodig?' tot 'is dat niet gevaarlijk met al die allochtonen in de klas?' Graag wilde ze deze voorlichtingslessen laten filmen, om zo te laten zien wat er in de klassen speelt.

Motivatie van bestuurslid COC Amsterdam en voorlichter Claudia van Deudekom om de docu 'Help! Een homo in de klas' te maken, 2010

In de tweede en derde kwartaal van 2011 is COC Amsterdam samen met de organisatie Edudivers in gesprek met de gemeente Amsterdam over het vervolg op het Kwartiermakersproject, het door de Gemeente Amsterdam gelanceerde project om het schoolklimaat homovriendelijker te maken.

Onder de leden is brede steun voor de aanpak van COC Amsterdam om scholen die meewerken aan voorlichting te belonen in plaats van te shamen. Er is instemming voor de 'dialoogkoers' van COC Amsterdam richting de scholen.

De komende jaren zal de druk op de voorlichtingsgroep in positieve zin toenemen. Een belangrijke reden is de aangenomen motie in de Tweede Kamer, waarbij voorlichting over seksuele identiteit wordt opgenomen in de Kerndoelen van het onderwijs (zowel primair als voortgezet onderwijs).

Vanzelfsprekend zijn de scholen niet verplicht om gebruik te maken van de voorlichtingsgroep, maar de vraag zal wel toenemen.

Doelstelling: De voorlichtingsgroep van COC Amsterdam werkt continu aan deskundigheidsbevordering

Middel: de voorlichtingsgroep werkt onder professionele begeleiding aan het opstellen van een handboek.

Resultaat: In 2012 is er een professioneel handboek beschikbaar voor de vrijwilligers van de voorlichtingsgroep. Hierin worden methodieken vastgelegd. Transfer van kennis naar nieuwe voorlichters wordt gemakkelijker.

Doelstelling: het aantal voorlichtingen breidt zich uit naar scholen waar nu nog geen voorlichting wordt gegeven. Het aantal voorlichtingen op bestaande scholen breidt zich ook uit.

Middel: de voorlichtingsgroep investeert in het uitbreiden van het netwerk van contactpersonen. COC Amsterdam ontwikkelt een database voor het online beheren en van voorlichtingslessen en evaluaties. Die module moet doorontwikkelen naar een aanmeldapplicatie voor scholen. Scholen die niet meewerken aan voorlichting over homoseksualiteit worden in samenspraak met de Gemeente Amsterdam bezocht door de wethouder.

Resultaat: In 2012 is er een online module (database) beschikbaar voor de voorlichters van het COC Amsterdam. In 2013 is er een online reserveringssysteem beschikbaar voor Amsterdamse scholen.

Doelstelling: er wordt voorlichting gegeven over homoseksualiteit in het basisonderwijs (hoogste groepen)

Middel: COC Amsterdam stelt een plan voor aan de gemeente Amsterdam en zoekt scholen/ besturen/ samenwerkingspartners die willen starten met een pilot.

Resultaat: In 2012 is er een lespakket beschikbaar voor het basis onderwijs. In het schooljaar 2012 heeft er op minimaal twee basisscholen een pilot plaatsgevonden.

Doelstelling: er worden nieuwe groepen gezocht waar voorlichting aan wordt gegeven. Drie groepen zijn geselecteerd: ouders van allochtone kinderen, jongerenwerkers, inburgeraars, opvangcentra en mogelijk jeugdgevangenen

Middel: COC Amsterdam ontwikkelt voor deze vijf doelgroepen specifieke voorlichtingsmodules. Voor de doelgroep jongerenwerkers is reeds kennis beschikbaar uit het YouthSpot Dialoog project uit 2009-2010.

Resultaat: In 2012 is er voor deze specifieke doelgroepen een projectvoorstel geschreven, is er een lespakket beschikbaar en hebben de eerste voorlichtingslessen plaatsgevonden.

Doelstelling: De voorlichtingsgroep van COC Amsterdam wordt diverser van samenstelling

Middel: er wordt actiever geworven in specifieke doelgroepen allochtone homoseksuelen, transgenders en biseksuelen.

Resultaat: In het schooljaar 2012-2013 is de voorlichtingsgroep aantoonbaar diverser. Aan de voorlichtingsgroep zijn minimaal vier allochtone voorlichters, minimaal twee transgender en minimaal twee biseksuele voorlichters toegevoegd.

5. COC Amsterdam & Veiligheid

Veiligheid van Amsterdamse HLBT's is een van de kernthema's van COC Amsterdam. Sinds de taboedoorbrekende persconferentie in 2007 met slachtoffers van homofoob geweld is er veel ten positieve veranderd. Een direct gevolg hiervan was het daderonderzoek van de Universiteit van Amsterdam. Maar het is nog niet genoeg.

We stellen in ieder geval vast dat de bewustwording van de aanwezigheid van homofoob geweld zowel binnen als buiten de HLBT gemeenschap meer dan voldoende is. We moeten oppassen dat er niet een verzadiging ontstaat door de vele media aandacht die ook buiten het COC Amsterdam om wordt gegenereerd. Ook mag niet het beeld ontstaan dat homoseksuelen altijd worden neergezet als slachtoffer.

Het College van B&W van de Gemeente Amsterdam, stadsdeelvoorzitters, politici, de politie en vele maatschappelijke organisaties vormen een -gemeenschappelijk- front tegen homofoob geweld en discriminatie. En dat is goed. Door die eensgezindheid in aandacht en aanpak van geweld is al veel gerealiseerd. Die eensgezindheid is van belang voor de HLBT gemeenschap, het geeft het gevoel er niet alleen voor te staan. Het neemt ook de vaak gevoelde onmacht van slachtoffers weg.

“Aan het eind van mijn wethouderschap moet de discriminatie zijn afgenomen”

Wethouder Andrée van Es tijdens een discussiebijeenkomst bij Argan, 2010

Een overzicht van enkele middelen die afgelopen jaren zijn opgepakt of geïntensiveerd om homofoob geweld aan te pakken:

- Aanpak homodiscriminatie maakt deel uit van de gemeentelijke aanpak om discriminatie terug te dringen;
- Het Openbaar Ministerie communiceert na hierover afspraken te hebben gemaakt beter met de media en slachtoffers over het vervolgen van homofoob geweld;
- Er is cameratoezicht gekomen in de Reguliersdwarstraat. Op vragen van COC Amsterdam is rekening gehouden met aspecten als bewaartijd en voorlichting over toezicht aan de doelgroep;
- Een deel van de politie Amsterdam-Amstelland is in 2011 door COC Amsterdam getraind in HLBT sensitiviteit;
- Discriminatie en homofoob geweld zijn geagendeerd in de zogenaamde driehoek (overleg burgemeester, politie en OM) en de Stadsdeel driehoeken;
- Structureel veiligheidsoverleg Politie Amsterdam-Amstelland, Meldpunt Discriminatie Amsterdam, Roze In Blauw en COC Amsterdam.

Er is kortom veel in gang gezet. Helaas leiden de cijfers van homofob geweld er nog niet toe om tevreden achterover te leunen. Veiligheid voor Amsterdamse HLBT's blijft een enorm issue. De cijfers uit onderzoeken zijn nog steeds niet rooskleurig:

- Acht van de tien homo's en lesbo's vindt het klimaat voor homo's de laatste jaren verslechterd
- 63% vindt dat politie en/of gemeente te weinig doet om geweld tegen te gaan
- Een kwart afgelopen 12 maanden negatief bejegend
- 4 op de 10 afgelopen 12 maanden slachtoffer verbaal geweld
- 9% doet aangifte of melding
- In 2009 vond bij de politie er iedere dag een melding plaats van homo-gerelateerd geweld

In onderstaande tabel een overzicht van het aantal geregistreerde klachten bij Meldpunt Discriminatie Amsterdam met betrekking tot 'seksuele gerichtheid' over de periode 2005-2010.

Seksuele gerichtheid	2010	2009	2008	2007	2006	2005
<i>Grond*</i>						
Bedreiging	3	1	2	3	n.b.	n.b.
Geweld	11	8	4	22	n.b.	n.b.
Omstreden behandeling	11	13	10	44	n.b.	n.b.
Vijandige bejegening	143*	65	39	65	n.b.	n.b.
Overig	-	2	-	-	n.b.	n.b.
Totaal	168	89	55	134	73	53

bron: jaarverslagen MDRA 2005-2010

* 87 klachten hebben betrekking op de uitlatingen van het Amsterdamse kandidaat raadslid Delano Felter, lijsttrekker van de Republikeinse Moderne Partij tijdens een verkiezingsbijeenkomst in 2010. COC Amsterdam heeft aangifte gedaan. De toename van meldingen ten opzichte van 2009 geeft dus een gekleurd beeld.

We zien in bovenstaande tabel dat het aantal klachten bij het meldpunt Discriminatie in 2010 nog nooit zo hoog is geweest. Een deel van de verklaring ligt in de klachten rond de uitlatingen van Felter. Blijkbaar weten klagers in dergelijke situaties de weg naar het meldpunt goed te vinden. Ook de politie Amsterdam-Amstelland houdt cijfers bij van homofobe incidenten. Er is vaak veel verwarring over meldingen en aangiften. Een aangifte is een officiële melding bij de politie waarbij een proces verbaal wordt opgesteld en waarbij besloten wordt al of niet tot opsporing en vervolging over te gaan.

Cijfers 2009

In 2009 waren er 371 meldingen bij de politie. Dit zijn alle uitingsvormen van geweld en het gaat om *alle* meldingen. Het daadwerkelijk aantal aangiften is lager. Als de cijfers worden uitgesplitst naar type melding: in 2009 waren er 82 meldingen van fysiek geweld.

Cijfers 2010

In 2010 waren er 182 meldingen van fysiek geweld, dus 100 meer meldingen van fysiek geweld ten opzicht van het jaar daarvoor. Van die 182 meldingen is daadwerkelijk 132 aangifte gedaan.

In totaal heeft de politie in 2010 487 meldingen ontvangen, ruim 30% meer dan in 2009. Dit zijn gemiddeld 40 meldingen per maand en 9 per week. De conclusie uit deze cijfers is dus dat iedere week in Amsterdam minimaal 2,5 personen slachtoffer is van een bepaalde vorm van homofob geweld.

Cijfers vergelijkend

Jaar	Meldingen	fysiek
2008	300	54
2009	371	82
2010	487	182

Wat zeggen deze cijfers over het daadwerkelijke aantal?

Uit onderzoek van Bureau O+S (okt. 2010) is bekend dat slechts 1:10 slachtoffers aangifte doet bij de politie. Op een vraag die voorgelegd is aan slachtoffers van alle vormen van homofob geweld: zei 9% "ja" en 91% "nee". Zou je dit gegeven extrapoleren naar de daadwerkelijke aangiften van 2010 dan moet deze vermenigvuldigd worden met een factor 10. Het daadwerkelijke aantal komt dan op jaarbasis uit op 1.320, dat zijn 110 aangiften per maand.

HLBT's zijn zich meer bewust van hun kwetsbare rol en laten vaker 'zero tolerance' zien jegens uitingen van homofob verbaal en fysiek geweld. COC Amsterdam steunt dat van harte. In de publieke Amsterdamse ruimte moet je je vrij en veilig voelen. Behandeld worden met respect is de norm. Uitgescholden worden, lastig gevallen worden, seksueel getinte opmerkingen krijgen is de afwijking. We zien in Amsterdam dat HLBT's zich steeds weerbaarder opstellen, maar ook een houding hebben van het niet pikken als je lastig wordt gevallen. En dat is hun goed recht. Weerbaarheid en actief opkomen voor je eigen veiligheid zijn gewone gedragingen. COC Amsterdam moedigt aan dat men volledig zichtbaar is als roze Amsterdammer. Onbekend maakt onbemind.

'We weten niet wat we niet weten'

Roze In Blauw voorzitter Elly Lust in een oproep om meer meldingen van homofobie gemeld te krijgen bij de politie Amsterdam-Amstelland.

COC Amsterdam blijft een vooraanstaande rol spelen bij het verbeteren van de veiligheid voor HLBT's. Ons standpunt is dat preventie samen moet vallen met repressie middels een harde aanpak van daders van homofoob geweld (verbaal en fysiek). Het inzetten van vervolging door het Openbaar Ministerie en het zwaarder straffen van daders bij delicten met een discriminatoire achtergrond (zogenaamde 'hatecrime') moet allemaal worden ingezet. De HLBT gemeenschap moet zien dat de acties van het OM tot zichtbare resultaten leidt. Hoe groter de pakkans, hoe groter de kans op veroordeling, hoe groter de afschrikwekkende werking naar potentiële daders en tegelijkertijd zal de meldingsbereidheid van slachtoffers toenemen.

Wij blijven opkomen voor meer (sociale) veiligheid voor de HLBT gemeenschap en blijven dat op de volgende manieren doen:

- Vergroten van de aangiftebereidheid, zowel bij de politie als bij meldpunt Discriminatie Amsterdam
- Individuele bemiddeling bij ernstige situaties. Intermediair zijn tussen instanties en individuen
- Voortgaande afstemming met Gemeente, Politie en Openbaar Ministerie
- Druk uitoefenen op instanties daar waar het misloopt
- Preventief: uitbreiden van voorlichting aan nieuwe groepen (zie paragraaf over Voorlichting)
- Stimuleren Roze Burgerschap (zie paragraaf over Roze Burgerschap)

Doelstelling: vergroten aangifte- en meldingsbereidheid

Middel: 1. COC Amsterdam kan bij 'lichtere' klachten en meldingen helpen met het doorverwijzen naar instanties MDRA en Politie/ Roze In Blauw. Idee om 'buddyteam' van vrijwilligers te formeren die HLBT-ers informeert en begeleidt bij meldingen. 2. Met instanties opstellen plan de campagne. 3. Individuele bemiddeling bij ernstige situaties en intermediair zijn tussen instanties en individuen. 4. RIB intensief betrekken bij publieke optredens.

Resultaat: In 2014 is de meldingsdrempel afgenomen en de meldingsbereidheid toegenomen.

Doelstelling: continueren veiligheidsoverleg

Middel: handhaven 4-6 keer per jaar veiligheidsoverleg met Politie Amsterdam Amstelland, MDRA, RIB. Openbaar Ministerie mogelijk toevoegen.

Resultaat: In de periode 2012-2014 is het veiligheidsoverleg minimaal 12 keer geweest en leidt tot aantoonbare verbetering van het afhandelen van cases van homofoob geweld.

In 2011 is een stap gezet door alle politieagenten in de twee grootste Amsterdamse uitgaansgebieden via voorlichting sensitiever te maken voor aangiftes van discriminatie. Bij succes en tevredenheid van de opdrachtgever politie Amsterdam-Amstelland worden meerdere politie agenten getraind. Deze trainingen worden in het tweede kwartaal van 2011 geëvalueerd.

Doelstelling: sensitiever maken medewerkers Politie Amsterdam Amstelland

Middel: uitbreiden workshops voorlichting naar andere teams. Het gaat om medewerkers in de eerste lijn die betrokken zijn bij aangiften.

Resultaat: In de periode 2012-2014 hebben meerdere wijkteams verspreid over de stad een workshop gevolgd.

Doelstelling: in 2012 vinden er opnieuw themazittingen plaats rondom zaken met een discriminatoire achtergrond

Middel: overleg continueren met Openbaar Ministerie en LECD/discriminatie officier voor. Zorgen dat HLBT gemeenschap goede aangiftes doet bij gevallen van homofoob geweld.

Resultaat: in 2012 is er minimaal een themazitting bij de rechtbank Amsterdam waar zaken met een (HLBT) discriminatoire achtergrond worden behandeld.

“homo's mogen trouwen in dit land en dus mogen ze ook hand in hand lopen”

Fotograaf en prominente Amsterdammer Erwin Olaf, 2010

6. COC Amsterdam & Doorbraakprojecten

De homo-emancipatie in Amsterdam is gebaat bij doorbraakprojecten. Doorbraakprojecten zijn projecten die voldoen aan de volgende criteria:

- ze vormen een radicale breuk met eerdere stappen in het homo emancipatieproces;
- de effecten zijn duurzaam van aard;
- het betekent een grote en onomkeerbare stap voorwaarts voor de homo-emancipatie in Amsterdam;
- het project gaat gepaard met veel publiciteit en media aandacht, voorbij de kortstondige hype en leidt tot een publiek debat.

COC Amsterdam heeft zich ten doel gesteld om in ieder geval eenmaal per jaar een doorbraakproject te realiseren. De weg naar een doorbraakproject is vaak onzichtbaar voor de buitenwereld omdat er vele gesprekken, dialogen en activiteiten achter de schermen plaatsvinden. Voor een deel is dat onderdeel van het succes van het doorbraakproject. Stille diplomatie is soms effectiever dan luidruchtig door de bekende porseleinkast gaan.

De afgelopen jaar is het gelukt om ieder jaar belangrijke doorbraken te realiseren die voldoen aan bovenstaande criteria. Wij noemen:

- **In 2007.** De *persconferentie met slachtoffers van homoseksueel geweld* en een media optreden van de COC Amsterdam voorzitter met een slachtoffer in NOVA. Slachtoffers van homofoob geweld kregen letterlijk een gezicht. Uiteindelijk leidde dit tot een belangrijk onderzoek 'Als ze maar van me afblijven' en werd anti homogeweld na aanvankelijke scepsis bij het Amsterdamse college van B&W geagendeerd als hardnekkig en serieus te nemen probleem;
- **In 2008.** De *eerste editie van Roze Kwakoe tijdens het culturele Kwakoe festival* in Amsterdam Zuidoost. Voor het eerst was binnen de zwarte gemeenschap op een bestaand cultureel festival homoseksualiteit zichtbaar en bespreekbaar. Roze Kwakoe is inmiddels verheven tot de officiële start van de Amsterdam Gay Pride week en heeft inmiddels al 3 edities gehad. In 2011 is de vierde editie geannuleerd door het niet doorgaan van het Kwakoe festival.
- **In 2009.** Het aan de *orde stellen van HIV- en HOMO healings*, resulterend in een onderzoek door de Inspectie voor Volksgezondheid en een breed overleg tussen College van B&W, stadsdeelvoorzitter Zuidoost Sweet, religieuze gemeenschappen in Amsterdam Zuidoost en de HLBT gemeenschap. In 2010 Start van dialoog project met religieuze gemeenschappen en de COC Amsterdam over HOMO healings.
- **In 2010** vond de eerste editie plaats van *Pride Photo Award (The Jewel Edition)* in Stadsdeel De Baarsjes, een fototentoonstelling over seksuele- en gender diversiteit. Dit project kwam tot stand samen met de partners IHLIA en Stichting Homomonument. Dit kwam in zicht na het aan de kaak stellen door COC Amsterdam van het contract voor jongerenwerk door Youth For Christ in

Stadsdeel De Baarsjes (2009). Hierdoor kwam een discussie opgang over (zichtbare) seksuele diversiteit in dit stadsdeel. De Pride Photo Award is in december 2010 verankerd in een zelfstandige stichting. In september 2011 is de tweede editie georganiseerd. Het moet een jaarlijks terugkerend event gaan worden.

- **In 2011** heeft COC Amsterdam samen met Pride Photo Award de SpeakUp Amsterdam debatten georganiseerd. Debatten met jongeren over veiligheid en seksuele diversiteit. Naar aanleiding van de tentoonstelling Pride Photo Award werd gelijktijdig in Amsterdam op zeven verschillende stadspleinen foto's getoond en zijn mensen geïnterviewd om een reactie te geven op de foto's en seksuele diversiteit. De vertoning van prikkelende foto's over seksuele diversiteit in het publieke domein heeft nog nooit eerder op deze schaal in Amsterdam plaatsgevonden.

Doelstelling: realiseren van doorbraakprojecten om de homo emancipatie in Amsterdam structureel stappen voorwaarts te helpen

Middel: niet vooraf aan te geven. Een goed uitgevoerd meerjarenbeleidsplan, een actief vrijwilligerskader en een wijd vertakt politiek netwerk in de stad zijn ingrediënten voor succes.

Resultaat: jaarlijks wordt een doorbraakproject gerealiseerd. In 2015 zijn er minimaal 4 doorbraakprojecten gerealiseerd waarin COC Amsterdam een initiërende, sturende en doorslaggevende rol heeft gespeeld.

7. COC Amsterdam & de Centrale Stad

In 2009 sloot COC Amsterdam een Roze convenant af met de centrale stad met de wethouder Diversiteit om de samenwerking te intensiveren. Dit convenant loopt eind 2011 af. De vier kernpunten van het convenant zijn:

- Amsterdam Emancipatiestad;
- Discriminatie en bestrijding homofoob geweld;
- Preventieve maatregelen tegengaan discriminatie en homofobie;
- Uitstraling Gay Capital binnen en buiten Nederland.

Het Roze convenant bevat afspraken en prioriteiten in de samenwerking. COC Amsterdam wil dit convenant graag voortzetten voor de resterende bestuursperiode van het huidige College van B&W, maar is wel van mening dat de samenwerking geëvalueerd moet worden.

Er is regelmatig bestuurlijk overleg met de wethouder Diversiteit (Andree van Es) en bestuur en directie van COC Amsterdam. Daarnaast zijn er vele gelegenheden waarop de wethouder of burgemeester ingaat op uitnodigingen van het COC Amsterdam. In 2010/2011 sprongen een aantal events in het oog, waar de leden van het college van B&W betrokken waren bij COC activiteiten:

Burgemeester van der Laan:

- aanwezig bij de première in het COC theater van de jongerenmusical 'Coming Out' van het Nationaal Jeugd Musical Theater ter gelegenheid van Coming Out dag (2010);
- tijdens Coming Out dag 2010 ontrolt loco-burgemeester Asscher samen met korpschef Welten, voorzitter COC NL Bergkamp en COC Amsterdam voorzitter Boutkan een grote regenboogvlag op het Amsterdamse stadhuis (2010);

Wethouder Diversiteit (Van Es)

- Wethouder Ossel (voorganger van Es) verricht de opening van de Pride Photo Award, de fototentoonstelling over seksuele en gender identiteit (2010);
- aanwezig bij de demonstratie op het Homomonument tegen homofoob geweld. Samen met waarnemend burgemeester Asscher wordt een speech gegeven (juni 2010);
- aanwezig bij de Roze Brunch voor Roze Ouderen, inclusief speech (2010);
- aanwezig bij 40 jarig bestaan senioren groep van COC Amsterdam, inclusief speech (2010);
- aanwezig met Minister OC&W van Bijsterveldt bij de première van 'Help! Een homo in de klas', samen, inclusief speech (2010);
- aanwezig bij de viering van 10 jaar Roze Huwelijk, inclusief speech (2011);
- aanwezig bij het bezoek van de Roze Imam Muhsin Hendricks uit Zuid Afrika (2011);
- aanwezig en spreker bij de dodenherdenking op 4 mei bij het Homomonument. Samen met Wethouder Gehrels wordt een krans gelegd (2011).

Daarnaast is men veelvuldig aanwezig geweest bij andere activiteiten met een HLBT karakter, zoals natuurlijk het meevaren van de Burgemeester tijdens de Gay Pride een van de hoogtepunten is. Deze grote zichtbaarheid en betrokkenheid van leden van het college van B&W heeft een positief effect op de Amsterdamse HLBT gemeenschap. Men erkent hiermee de knelpunten op het gebied van homofobie en onveiligheid. En door dicht op de HLBT gemeenschap te zitten krijgt men ook informatie voor het ontwikkelen en/of bijstellen van beleid. Daarnaast is het ook goed dat wethouder van Es snel ingevoerd is geraakt in de diversiteit van de Amsterdamse HLBT gemeenschap.

In 2010 heeft COC Amsterdam tweemaal geparticipeerd in een zogenaamd Ambtswoning gesprek in de Burgemeesterswoning. Eén ambtswoning gesprek ging over de Amsterdamse HLBT horeca en de Reguliersdwarsstraat in het bijzonder (organisator Wethouder Gehrels). Het tweede Ambtswoninggesprek ging over Burgerschap (organisator wethouder van Es).

Doelstelling: samenwerking met gemeente Amsterdam van nieuwe impuls voorzien voor de periode 2012-2014. Voortzetting Roze convenant onder nieuwe voorwaarden.

Middel: evalueren opbrengsten convenant Gemeente-COC Amsterdam

Resultaat: 1. In het eerste kwartaal van 2012 een schriftelijke evaluatie van opbrengsten van het samenwerkingsconvenant met de centrale stad. Deze evaluatie wordt besproken in het bestuursoverleg met de wethouder Diversiteit. 2. Een getekend Roze Convenant met de wethouder Diversiteit voor de periode 2012-2014.

8. COC Amsterdam zichtbaar in Stadsdelen

De afgelopen vier jaar heeft COC Amsterdam veel geïnvesteerd in homo emancipatie in de Stadsdelen en buurten. Dit vanuit de gedachte dat zichtbaarheid in de straat en buurt bevorderlijk is voor de sociale acceptatie in de buurt. Deze strategie is succesvol. De afgelopen jaren hebben veel stadsdelen en stadsdeelvoorzitters (portefeuille veiligheid) gewerkt aan homo-emancipatie, hebben doelstellingen opgenomen in het bestuursakkoord of verricht concrete project activiteiten. Door deze strategie heeft het COC Amsterdam een goed netwerk met bestuurders, ambtenaren en lokale politici. COC Amsterdam heeft er enige jaren geleden ook voor gepleit dat de centrale stad een trekkersfunctie zou spelen om homo emancipatie ambtelijk te agenderen. Dat is ook gebeurd bij onder meer de hoofden Welzijn van de verschillende stadsdelen. Het resultaat van de uitvoering contacten is dat er aandacht voor homo emancipatie is gekomen in de bestuursakkoorden van vier van de zeven stadsdelen. Door de krimp van het aantal Stadsdelen in 2010 is de situatie overzichtelijker geworden.

Hieronder een overzicht van alle zaken rondom homo emancipatie die zijn opgenomen in de bestuursakkoorden van stadsdelen.

Stadsdeel Centrum
Bestuur: GL-PvdA-D66. Verantwoordelijke portefeuillehouders: Jeanine van Pinxteren (GL) Veiligheid
Veiligheid
<p>"Gewelddelicten tegen homo- en biseksuelen, lesbiennes en transgenders worden niet getolereerd."</p> <p><i>Instrumenten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • "Aangifte doen wordt bevorderd, onder andere doordat digitaal aangifte doen makkelijker wordt gemaakt. • Als aanvulling en onderdeel van een breder pakket van maatregelen, waarbij het accent ligt op het voorkomen van misdrijven en handhaving, kunnen er als ultimatum remedium camera s worden ingezet. Bij gelijkblijvende of grotere bijdragen van de centrale stad worden uitgaven hieraan gehouden op het niveau van 2009. • In de komende vier jaar worden nut en noodzaak van cameratoezicht met regelmaat geëvalueerd. Het bestuur maakt zich sterk voor veiligheid en tolerantie en werkt daarin nauw samen met onder andere het Team Roze in Blauw van de politie Amstelland."
Economie en werkgelegenheid
<p>"Economische bedrijvigheid en werkgelegenheid zijn van essentieel belang voor het stadsdeel. Om de economie te stimuleren moet de regeldruk verminderd worden. In tijden van bezuinigingen moet er meer mogelijk gemaakt worden door creatief om te gaan met subsidies en andere stimulerings-mogelijkheden. Het stadsdeel heeft specifieke aandacht voor kleine zelfstandigen, creatieve en innovatieve ondernemingen, eenmanszaken, organisaties die zich richten op homo s, lesbo s, biseksuelen en transgenders, en groene ondernemingen. De druk op milieu en omgeving worden meegewogen in het economisch beleid van het stadsdeel."</p>

<p><i>Instrumenten</i></p> <p>"Het stadsdeel ondersteunt initiatieven die bijdragen aan het imago van Amsterdam als Gay Capital of Europe."</p>
<p>Diversiteit</p>
<p>"Het Stadsdeel gaat door met de actieve uitvoering van het diversiteitsbeleid zoals neergelegd in de Nota Diversiteitsbeleid 2009."</p>
<p>Homobeleid</p>
<p>"Omdat het stadsdeel eraan hecht zowel in subjectieve als in objectieve zin de tolerantie naar HLBT s te vergroten en te bevorderen, intensiveert de coalitie de inspanningen voor de emancipatie van homoseksuele mannen, lesbische vrouwen, biseksuelen en transgenders (HLBT s)."</p>
<p><i>Instrumenten</i></p> <p>"Het stadsdeel ondersteunt initiatieven die bijdragen aan het imago van Amsterdam als Gay Capital of Europe."</p>

<p>Stadsdeel Nieuw West</p>
<p>Bestuur: PvdA-D66-GL. Verantwoordelijke portefeuillehouders: Ronald Mauer (D66) Emancipatie/diversiteit. Baadoud (PvdA)-Veiligheid</p>
<p>Emancipatie</p>
<p>"Emancipatie betekent gelijke rechten om mee te doen in de maatschappij. Er is een directe relatie met maatschappelijke participatie. Emancipatie wordt versterkt door taallessen, activeringstrajecten en opvoedingsondersteuning"</p> <p>"Vrouwenemancipatie is ook een zaak voor mannen en jongens. Dat betekent dat ook mannen en jongens in hun handelen en denken moeten emanciperen."</p>
<p>Homo emancipatiebeleid</p>
<p>"Activiteiten die niet passen binnen emancipatie, zoals eerwraak, uithuwelijken, vrouwenbesnijdenis en huiselijk geweld worden aangepakt. Voor slachtoffers hiervan en voor iedereen die in zijn of haar vrijheid wordt belemmerd, bijvoorbeeld door geloof of seksuele voorkeur, dient voldoende ondersteuning en opvang te zijn." "Het homo-emancipatiebeleid geldt voor heel Nieuw-West." [hiermee wordt in 2009 geformuleerde Nota bedoeld-red.]</p>

<p>Stadsdeel Zuidoost</p>
<p>Bestuur: PvdA-VVD-GL. Verantwoordelijke portefeuillehouders: Marcel La Rose (PvdA) Veiligheid. Muriël Dalgliesh (PvdA)-Diversiteit</p>
<p>Voorlichting</p>
<p>"De wijze waarop met seksualiteit wordt omgegaan, wordt bij voorlichting op scholen bespreekbaar gemaakt. Daarbij zal aandacht zijn voor tienerzwangerschappen, en huiselijk - en seksueel geweld. Het taboe rondom homoseksualiteit wordt doorbroken; dat zal niet alleen van belang zijn bij de voorlichting op scholen maar ook via andere methoden zal een groot bereik onder de bevolking hiervoor worden gerealiseerd."</p>
<p>Aanpak Healings</p>
<p>"Het stadsdeel ontwikkelt actief beleid om te voorkomen dat de gezondheid van burgers in gevaar komt door 'healings' in kerken."</p>

Stadsdeel West
Bestuur: PvdA-D66-GL. Verantwoordelijke portefeuillehouders: Martien Kuitenbrouwer, stadsdeelvoorzitter (PvdA)-Veiligheid. Hetty Welschen, GL-Welzijn. Diversiteit niet benoemd
Zorg – en welzijnsaanbod afgestemd op homoseksuele Amsterdammers
“Het zorg- en welzijnsaanbod is vraag gestuurd, op maat, integraal en een aanvulling op dat wat bewoners zelf doen en kunnen. Datgene wat wordt aangeboden en georganiseerd is toegankelijk voor chronisch zieken en mensen met een beperking. Het aanbod sluit aan bij de behoeften van jong en oud, man en vrouw, homo en hetero, wit en zwart.”
Bestrijden discriminatie
“West maakt het verschil omdat er in ons stadsdeel meer dan 140 nationaliteiten en culturen wonen en leven. West is een van de meest dichtbevolkte stukjes Nederland. Hier vind je de armste, maar ook de rijkste buurt van Amsterdam. Die diversiteit biedt levendigheid en reuring, maar vraagt tegelijk om begrip en tolerantie. Het is van belang dat mensen elkaar ruimte gunnen, maar ook grenzen stellen als er sprake is van discriminatie, intimidatie of bedreigingen.”

Stadsdeel	Opmerkingen
Noord Bestuur: PvdA-SP. Verantwoordelijke portefeuillehouders: Rob Post (PvdA)-Veiligheid/ Coby van Berkum- Portefeuillehouder Sociaal-Maatschappelijk Domein	Geen specifieke aandacht homo emancipatiebeleid en/of bestrijding homofob geweld in bestuursakkoord.
Oost Bestuur: PvdA-GL. Verantwoordelijke portefeuillehouders: L. Thesing (GL)- Emancipatie/ F. Elatik (PvdA)- Veiligheid	Geen specifieke aandacht homo emancipatiebeleid en/of bestrijding homofob geweld in bestuursakkoord.
Zuid Bestuur: VVD-D66-PvdA. Verantwoordelijke portefeuillehouders: Paul Slettenhaar (VVD) Veiligheid Diversiteit niet benoemd: Kreuger (VVD) doet welzijn algemeen/ Kukenheim (D66) Jongeren/Onderwijs	Geen specifieke aandacht homo emancipatiebeleid en/of bestrijding homofob geweld in bestuursakkoord.

Zoals is te zien, is er in vier van de zeven stadsdelen specifiek aandacht voor homo-emancipatie of veiligheid voor homoseksuelen in het bestuursakkoord. Voor de Stadsdelen Noord, Oost en Zuid is er weliswaar geen aandacht voor in het akkoord, maar dat wil niet zeggen dat er geen beleid is of er geen projecten zijn. Op dit moment is de meeste aandacht voor homo-emancipatie in Stadsdeel Oost. Het dagelijks bestuur is erg actief met het agenderen van homo emancipatie. Dat blijkt onder meer uit de experimenten met voorlichting over discriminatie en homoseksualiteit in het basis onderwijs, organiseren van debatten rondom burgerschap en veiligheid en de plannen die in voorbereiding zijn om te participeren in de Pride Photo Award.

COC Amsterdam pleit al jaren bij stadsdeelbestuurders voor een sterke aanpak bij het creëren van een veilig leefklimaat voor iedereen en probeert de verantwoordelijkheid hiervoor te verankeren bij het

lokale bestuur. Deze aandacht dient te worden gecontinueerd. Via gezamenlijk optrekken in hetero-homo allianties ontstaat een sterk bewuste gemengde gemeenschap die nieuwe emancipatie uitdagingen zal formuleren. De roze gemeenschap bestaat immer ook uit nationale migranten. Een gezamenlijk geformuleerd burgerschap zal in een globaliserende wereld een unieke bijdrage kunnen leveren aan een eigentijdse Amsterdamse samenleving. Overigens zijn deze hetero-homo allianties op microniveau zijn van wezenlijk belang om de heterogemeenschap medeverantwoordelijkheid te laten dragen voor een gezond en veilig leefklimaat.

Het is nog onduidelijk wat de voorgenomen kabinetsplannen zijn om de Stadsdeel structuur af te schaffen (na 2014). Daarom is het nog niet duidelijk hoe het COC Amsterdam hier het beste op in kan spelen. Ten aanzien van homo-emancipatie en veiligheid zullen zaken eerder ambtelijk dan bestuurlijk worden aangepakt. Het is de vraag of wij hiermee voldoende urgentie kunnen krijgen. Dat kan betekenen dat het lastiger wordt voor COC Amsterdam om voor deze thema's aandacht te vragen. Het bestuur van COC Amsterdam zal zijn strategie bepalen zodra duidelijk is wat de effecten van de kabinetsplannen zijn op de stadsdeelstructuur.

Doelstelling: het in stand houden van het fijnmazige netwerk met bestuurders in de stadsdelen.

Middel: formele en informele contacten met bestuurders middels jaarlijkse gesprekken (minimaal 1 x per jaar). Gesprekken voeren met ambtenaren over dienstverlening COC Amsterdam. Inzet van bestuursleden COC Amsterdam

Resultaat: 1. in de periode 2011-2015 zijn er minimaal in elk stadsdeel drie projecten uitgevoerd door COC Amsterdam rondom homo emancipatie. 2. Bestuurders gebruiken COC Amsterdam als kenniscentrum voor seksuele diversiteit.

9. Amsterdam Gay Capital: Amsterdam Emancipatie-topstad

Gebleken is dat het positief werkt als homo's, lesbo's, bi's en transgenders zowel samen als met hetero's optrekken in de emancipatie-ontwikkeling. Refererend aan Richard Florida's theorie dat een stad met veel hi-tech werkers, homo's en lesbo's, artiesten en andere "hoge bohemiens" leidt tot een creatieve stad, blijkt in de praktijk dat men zich graag aansluit bij de homogemeenschap om ieders eigen liberale vrijheid te kunnen vergroten. Amsterdam is niet alleen een broedplaats voor nieuwe emancipatie, maar ook een uitwisselingsplaats voor goede praktijken. De goede voorlichtingspraktijk en interne dynamiek van COC Amsterdam wordt door etnische zelforganisaties hoog gewaardeerd. Andersom bieden mensen die uitreiken naar het COC Amsterdam vaak een goede ingang om de eigen emancipatie van seksuele diversiteit op gang te brengen.

De reputatie van Amsterdam als Gay Capital staat al enige jaren onder druk. Een belangrijke oorzaak hiervoor is het toegenomen geweld tegen HLBT's en de (ervaren) onveiligheid. Dit doet afbreuk aan de reputatie van Amsterdam als vrije stad. Als stad waar je jezelf kunt zijn en als stad waar je naar toe gaat om jezelf te ontplooiën. Een andere oorzaak is het oordeel van veel HLBT Amsterdammers dat er nooit iets gebeurd in de stad. De homo horeca zou verschromelen en het spook van de vertrutting slaat toe op de beruchte Amsterdamse uitgaansscene in de jaren '80 en '90.

De reputatie van Gay Capital heeft Amsterdam vooral te danken gehad aan haar bruisende uitgaansleven in de 80-er en 90-er jaren van de vorige eeuw. Door velen worden de Gay Games in 1998 gezien als het hoogtepunt van deze tolerantie. De beroemde uitspraak van toenmalig burgemeester Schelto Patijn bij de opening van de Gay Games was 'Welcome to Amsterdam, the Gay Way to Europe'.

Amsterdam heeft voor wat betreft de partyscene last van de wet van de remmende voorsprong. Was Amsterdam ooit koploper voor wat betreft de concentratie van homohoreca, deze positie is ingehaald door succesvolle HLBT emancipatie in andere steden. Aangezien ook een groot deel van die steden groter is dan Amsterdam (Berlijn, Madrid, London, Parijs) is het onmogelijk om deze rol terug te veroveren. De schaalgrootte van Amsterdam dwingt tot enige bescheidenheid.

COC Amsterdam vindt dat Amsterdam zich moet positioneren op de unieke kenmerken die er nog wel zijn:

- thuishaven van de oudste homobeweging ter wereld;
- thuishaven van het eerste Arabische homocafe;
- land waar HLBT's voor het eerst ter wereld konden trouwen;
- reputatie van tolerantie en opkomen voor (seksuele) rechten van minderheden.

De vraag is hoe slecht het nu werkelijk gesteld is met de Amsterdamse homo horeca en specifieke HLBT events. Het uitgaanslandschap is in ieder geval de laatste 10 jaar drastisch veranderd. Dat is geen effect van ander beleid door de gemeente maar schrijven wij vooral toe aan de opkomst van internet, de opkomst van goedkope vluchten naar andere steden met een levendige uitgaansscene en de veranderde smaak van het uitgaanspubliek. Het (HLBT) uitgaanspubliek is veeleisend en verwacht veel (belevings) waarde voor zijn of haar euro. Daarnaast is een andere oorzaak dat veel reguliere horeca ook HLBT vriendelijker is geworden en dat een jongere generatie minder waarde hecht aan het label 'homo' of 'lesbisch'.

Tijden veranderen dus. De traditionele disco avond (vrijdag heren en zaterdag dames) in het COC Amsterdam was ooit zeer rendabel, druk bezocht en legendarisch. Vele roze stellen hebben elkaar hier ooit ontmoet. Eenzelfde concept zou echter nu anno 2011 niet meer aanslaan.

Wie kijkt naar het uitgaanslandschap in Amsterdam voor HLBT's ziet een heel rijk en divers aanbod voor verschillende doelgroepen. Er is niet alleen een aanbod voor de meer doorsnee HLBT, maar ook de alternatieve queer community is goed aanwezig. Een veelvoud aan cafés, party's voor specifieke doelgroepen, sporten in HLBT verband, culturele events zoals het grootste Gay & Lesbian filmfestival van Nederland. Wel wordt vaak gezegd dat er geen goede sauna is voor homomannen. Wel zien we opkomende 'fetish' party's die veel mannen trekken.

Het aanbod is voornamelijk gericht op homoseksuele mannen en veel minder op lesbische vrouwen, allochtonen, transgenders en ouderen. Soms vinden die dan hun eigen weg, zoals bijvoorbeeld de Seniorengroep van COC Amsterdam of de sociale activiteiten door Zociëteit. In de gaten die overblijven kunnen de PinkCode borrels slechts deels voorzien. Daarnaast ontbreekt het aan voldoende HLBT restaurants en is het aanbod van roze hotels ook zeer beperkt.

In tegenstelling tot veel grote steden kent Amsterdam geen Gay getto's. Met het beleid in het activeren van de stadsdelen heeft COC Amsterdam afgelopen jaren bijgedragen aan toegenomen bewustwording van de binding van roze Amsterdammers met hun buurt en wijk (denk aan de activiteiten in de stadsdelen, het ontstaan van de Pink Codes).

De Gay Pride week geeft een goede doorsnede van wat er ook over een heel jaar in Amsterdam te beleven valt. Wie dan ook het programma van de Pride week ziet en de veelheid aan events met een inhoudelijk emancipatoir of cultureel karakter, zou met gepaste trots naar Amsterdam mogen kijken. Zo beschreef het Amerikaanse blad Newsweek de Amsterdamse Gay Pride 2010 als 'the hottest party on the planet'. Een opsteker voor ProGay de organisator achter de Pride.

COC Amsterdam is van mening dat er binnen de stad voldoende creativiteit en ondernemerschap is om roze events te organiseren en nieuwe ondernemingen te starten. Wel is er spanning bij het

realiseren van (nacht) vergunningen en de relatie tussen bewoners- en economische belangen. Wij juichen het dan ook toe dat Stadsdeel Centrum open staat voor experimenten met nieuwe samenwerkingsvormen om beide belangen beter af te wegen. Ook de rol van Horeca Nederland is hierin van belang. Wij zijn voorstander van het liberaliseren van sluitingstijden. Wij vinden dit ook goed voor internationale HLBT toerist.

Het is belangrijk om een tijdelijke teruggang van bijvoorbeeld de Reguliersdwarsstraat te bekijken in een breder tijdsperspectief. Uit de enquête over "de Reguliers" blijkt: 'Als voornaamste oorzaken van de neergang van de straat worden te weinig vernieuwing (60%) en het slechte beleid van de inmiddels gesloten Kooistrazen (68%) genoemd' (Koops, 2010). Ook werd geklaagd over hoge prijzen, eenvormigheid en klantvriendelijkheid. Als ondernemers een straat tot bloei kunnen laten komen, kunnen zij deze ook kapot maken. Een positief voorbeeld hierin zijn de HLBT ondernemers op de Zeedijk die met elkaar samenwerken en hard werken aan klantvriendelijkheid en het organiseren van events.

COC Amsterdam vindt dat de HLBT gemeenschap zelf doorgaans negatiever oordeelt over de stad Amsterdam dan de gemiddelde bezoeker van buiten de stad. Een deel van de Amsterdamse kritiek vindt het COC Amsterdam dan ook niet terecht.

Al in 2006 werd in een door Hogeschool InHolland uitgevoerd onderzoek de volgende zaken met betrekking tot Amsterdam als gay toeristische bestemming geconstateerd: Tolerantie en openheid in Amsterdam zijn bepalend voor de komst van HLBT toeristen naar Amsterdam; 'Gevraagd naar de motivatie van de gaytoeristen voor hun bezoek aan Amsterdam scoort 'Amsterdam is een tolerante en open stad' als de belangrijkste motivatie, die door tweederde van de respondenten wordt genoemd. Ook waarderen de gaytoeristen, het welkom gevoel, de open en tolerante houding en de gelijke rechten voor gays in Amsterdam zeer hoog. Voor meer dan 80% van de gaytoeristen scoren deze aspecten van Amsterdam (heel) goed.' De waardering van Amsterdam als gaytoeristische bestemming is duidelijk positiever onder buitenlanders dan onder Nederlanders.

Toen al werd geconstateerd dat het aantal gay toeristen ondanks de positieve waardering afneemt. Als bedreigingen ziet men de groeiende concurrentie van andere HLBT bestemmingen, het gebrek aan vernieuwing en diversiteit. Ook was een conclusie dat 'meer en betere promotie en informatie van Amsterdam als gaytoeristische bestemming gewenst is'.

De reputatie van Amsterdam als Gay Capital in het buitenland is nog steeds sterk. De gemeente Amsterdam kreeg in 2010 de International Leadership Award van de International Gay Lesbian Chamber of Commerce voor de beste homovriendelijke campagne. En ook het eerder genoemde Newsweek artikel is een belangrijk signaal.

Het is de kunst van de HLBT gemeenschap om de stad opnieuw uit te vinden en te herwaarderen. Men moet zich ook realiseren dat men ambassadeur is voor de eigen stad. Een negatieve perceptie wordt

al snel omgezet in een negatief ambassadeurschap voor Amsterdam Gay Capital. COC Amsterdam neemt duidelijk stelling tegen een te negatieve houding van HLBT Amsterdammers over Amsterdam als Gay Capital.

We zien grote kansen om te investeren in Gay City Marketing. Er ligt nog een heel potentieel aan buitenlandse bezoekers die naar Amsterdam getrokken kan worden. COC Amsterdam was ronduit teleurgesteld over de magere ambitie van het Amsterdam Tourist Congress Board (ATCB) op dit terrein de laatste jaren. Zowel qua middelen als ideeën mag er extra ambitie bij. In plaats van dat ATCB wacht op ondernemers die initiatieven nemen, moet de gemeente hier initiatief nemen. De plannen die op dit moment in een nieuw akkoord 'Ondernemend Gay Capital' zijn neergelegd zijn dan ook noodzakelijk en worden door ons omarmd.

We verwachten dan ook veel van de stad Amsterdam als het gaat om het intensiveren van Gay City Marketing en het gebruik maken van de economische kracht van Amsterdam als HLBT stad. Het eerste kwartaal van 2011 heeft een aantal HLBT organisaties de handen ineengeslagen om de gemeente te verzoeken krachtiger op te treden. Initiatiefnemer ProGay heeft na beraad met COC Amsterdam en andere HLBT organisaties een brief opgesteld richting de gemeenteraad. Samen met zo'n 12 andere HLBT organisaties heeft ook COC Amsterdam mee getekend. Het resultaat is een programma-akkoord 'Ondernemend Gay Capital' dat onder leiding van Wethouder Gehrels (o.a. Economische Zaken) uitgevoerd gaat worden. Er wordt € 170.000 vrijgemaakt.

Doel: Amsterdam moet komende jaren investeren in de economische aspecten van Amsterdam Gay Capital.

Middel: samen met andere HLBT organisaties toezien op een goede uitvoering van het Programma Ondernemend Gay Capital en waar nodig gezamenlijk met andere HLBT organisaties optrekken. Support geven aan de oprichting van een vereniging van ondernemers en instellingen om de economische belangen van stakeholders te bundelen.

Resultaat: een sterk City Marketing plan voor Amsterdam Gay Capital. Amsterdam wordt in binnen en buitenland herkend als HLBT vriendelijke stad.

Amsterdam Gay Capital bestaat niet zonder een veilige en tolerante houding van alle inwoners jegens homoseksuelen en de HLBT bezoekers van de stad. Het COC Amsterdam werkt dus continu aan een verbetering van veiligheid van de HLBT inwoners van de stad en alle bezoekers.

COC Amsterdam zal samen met andere belangrijke stakeholders positie innemen om Amsterdam als vrije en tolerante stad te laten bloeien. Het gaat dan om het bijstaan van HLBT ondernemers, het versterken van de Gay City Marketing.

10. Roze Burgerschap in Amsterdam Gay Capital

Een sterke Amsterdamse HLBT gemeenschap is gebaat bij sterk Roze Burgerschap. Roze Burgerschap wordt gevormd door Amsterdamse HLBT inwoners die zich bewust zijn van hun bijzondere positie, zichtbaar zijn in hun woonomgeving, compassie tonen met de homo-emancipatie en hier belangeloos een bijdrage aan willen leveren.

COC Amsterdam vindt dat teveel HLBT's nog langs de kant staan in het maatschappelijk debat en geen eigen geluid en gezicht hebben of zich hebben afgekeerd naar de maatschappij. Dit kan leiden tot een afwachtende, cynische houding. Niet voor niets blijkt uit onderzoek dat ruim 60% vindt dat de politie en gemeente te weinig doet om de veiligheid van HLBT's te verbeteren. Blijkbaar is er een enorme discrepantie tussen de inspanningen van de overheid en de perceptie van de roze burger. Dit vertrouwen moet worden hersteld, maar COC Amsterdam kan daar als belangenvereniging slechts een kleine rol in spelen. Wij leggen een belangrijk rol bij de gemeentelijke instanties zelf, maar ook bij deze "boze roze burger". In plaats van te klagen en aan de kant te staan bieden wij kansen op verandering. Kansen om mee te doen. Via onze vrijwilligersinfrastructuur en ons netwerk kan iedereen meebouwen aan een veiliger en toleranter Amsterdam. De Roze Burger moet het wel zelf willen. Roze Burgerschap betekent dus ook dat je je openstelt voor ontwikkelingen in je buurt en daar verandering in probeert aan te brengen.

"Afen toe val ik nog van mijn stoel van verbazing: vorig jaar bij de demo op het homomonument vond er een vervelend incident plaats. In no time deden de wildste verhalen de ronde. "Moslima's hoeken homo" was zelfs een van de internetkoppen. Als getuige heb ik mijn burgerplicht gedaan en een verklaring afgelegd. Maar wat bleek dat één van de personen waar het allemaal mee begon -dat was niet de geslagen man- geen aangifte wilde doen! Ook al was hij uitgescholden, hij voelde zich niet persoonlijk aangesproken. Ik gruwel daarvan."

COC Amsterdam voorzitter Dennis Boutkan tijdens een Inleiding over Roze Burgerschap, 2011

Dit start met het doorbreken van cynisme. Cynisme over de kansen op verandering. Cynisme over de werking van de instituties. COC Amsterdam zal die Roze Burger die daadwerkelijk het initiatief oppakt om zijn of haar (woon en leef) situatie te verbeteren actief bijstaan. Dit versterkt ook de weerbaarheid van Roze Burgers. En burgers die weerbaar zijn laten zich minder snel "van het veld spelen" als gevolg van discriminatie en intolerantie.

COC Amsterdam pleit voor solidariteit tussen minderheidsgroepen in Amsterdam. Solidariteit lijkt een vergeten woord uit de jaren '80. In die tijd was de solidariteit tussen minderheidsgroepen, zoals allochtone zelforganisaties en het COC heel gewoon. Solidair was je met de allerzwaksten, met

diegenen die onze steun nodig hadden omdat men het op eigen kracht niet kon redden. En die solidariteit vindt het COC Amsterdam weer opnieuw nodig. Wij pleiten voor een nieuwe vorm van solidariteit middels Roze Burgerschap.

Doelstelling: COC Amsterdam stimuleert Roze Burgerschap in de stad

Middel: 1. COC Amsterdam laat meer HLBT inwoners kennismaken met de mogelijkheden van vrijwilligerswerk. 2. De vrijwilligersinfrastructuur van COC Amsterdam wordt versterkt en er wordt naar fondsen gezocht. 3. Individuele Roze Burgers worden publicitair gesupport door het COC Amsterdam.

Resultaat: In 2015 is het kaderbestand van COC Amsterdam verdubbeld ten opzichte van 2011 (n=80).

Doelstelling: HLBT inwoners moeten meer vertrouwen krijgen in de gemeentelijke en politie instanties met betrekking tot bestrijding geweld

Middel: ondersteunen van positieve acties van Gemeente en Politie middels media en publiciteit. Misstappen en knelpunten door gemeente en politie snel benoemen en hier actief oplossingsgericht tegen optreden.

Resultaat: het aantal roze burgers dat geen vertrouwen heeft dat de politie iets doet om geweld tegen homoseksuele inwoners tegen te gaan is in 2014 afgenomen ten opzichte van 2010 (63%).

Doelstelling: Initiëren van breed gepubliceerde dialoog van hoog niveau dat een internationaal bredere, op inclusiviteit gerichte manier van denken over homoseksualiteit en diversiteit bevordert.

Amsterdam heeft behoefte aan een indringend 'roze' imago dat voortkomt uit haar liberale erfgoed en dat de stad op overtuigende wijze een nieuwe, vernieuwende en leidende rol geeft als Gay Capital. Dit zal het roze burgerschap van Amsterdammers versterken.

Middel: samen met een partner een internationaal HLBT-discussieforum opzetten onder gastheerschap van de stad Amsterdam en het COC Amsterdam. Het forum host online discussies op twee niveaus: op het leidende niveau, waar HLBT-toonaangevende openbare figuren, onafhankelijk van hun geslacht of seksuele geaardheid, meedoen aan openbaar gepromote debatten. Op het tweede, openbaar aanvaardbare niveau worden onderwerpen uit het leidende debat in subdiscussies ingebracht waarin hierop verder

wordt voortgeborduurd. Deze discussies, die in blogs en sociale media kunnen plaatsvinden, brengen het leidende debat bij een breder publiek en de homoseksuele gemeenschap en versterken de boodschap.

Resultaat: Amsterdam zal zich internationaal worden beschouwd als maatschappelijke vernieuwer –als de promotor en patroon van een HLBT-discussie van hoog niveau over HLBT en aanverwante onderwerpen. Met het aanhoudende gastheerschap en publicaties van een geloofwaardige en relevante (leidende) discussie zal internationaal meer aandacht worden gevestigd op in Amsterdam geïnitieerde projecten en evenementen en uiteindelijk haar waarden en houding die een Gay Capital waardig zijn.

11. Roze Ambassadeurschap in de buurt: PinkCodes

De zogenaamde buurtborrels of pinkcode borrels zijn een sterk voorbeeld van roze burgerinitiatief. Homoseksuele bewoners in een postcode gebied nemen zelf verantwoordelijkheid voor hun sociale verband en veiligheid door het frequent organiseren van PinkCode borrels. Op dit moment zijn er PinkCode borrels in:

- Stadsdeel Noord > PinkNoord (www.pinknoord.nl)
- Stadsdeel West > Pink West (www.pinkwest.nl)
- Stadsdeel Nieuw West > Pink Nieuw West (www.pinknieuwest.nl)
- Stadsdeel Zuidoost > Pinkstage (www.pinkstage.nl)
- Stadsdeel Oost > Oostelijke Eilanden (www.pink1019.nl)
> Pink 1095 (www.pink1095.nl)
> Watergraafsmeer (www.pinkmeer.nl) is in ontwikkeling

De borrels worden over het algemeen goed bezocht. Het gemiddelde profiel is dat van de 30+ bezoeker, meer mannelijke dan vrouwelijke bezoekers, veel professionals en hoger opgeleiden. Het is een uitdaging om de borrels voldoende dynamisch te houden en voldoende toegankelijk voor lesbische vrouwen, transgenders en jongere homoseksuelen. Vanzelfsprekend wordt het bezoekersprofiel beïnvloed door het gemiddelde bewonersprofiel, omdat de borrels op de buurtbewoners zijn gericht.

COC Amsterdam supportt deze borrels met een kleine loketfunctie voor aanjaagsubsidies en advies middels een draaiboek. Het principe van de PinkCodeborrels is dat het echter gedragen wordt door de buurtbewoners en bezoekers zelf. COC Amsterdam vindt het belangrijk dat buurten waar nog geen PinkCode borrels worden gehouden, deze bij voldoende belangstelling wel worden opgezet.

Doelstelling: uitbreiding van het aantal PinkCode borrels

Middel: supporten initiatiefnemers in desbetreffende stadsdelen/ buurten

Resultaat: in 2012 is in de buurten Zuid, Watergraafsmeer en een derde buurt (nbn) een goed lopende PinkCode borrel opgestart.

Doelstelling: meer roze Amsterdammers kennis laten maken met het fenomeen PinkCode borrel

Middel: meer publicatie en exposure op de nieuwe website van COC Amsterdam. Integraal overnemen alle Pinkcode borrels op de COC agenda.

Resultaat: meer roze Amsterdammers zijn in 2012 bekend met het fenomeen PinkCode borrel. Dit moet leiden tot een groei van het aantal bezoekers van PinkCode borrels

Doelstelling: PinkCode initiatiefnemers en bezoekers met elkaar kennis laten maken.

Middel: organiseren van eenmalig PinkCode feest in het COC Amsterdam gebouw. Bij voldoende succes jaarlijkse herhaling.

Resultaat: in 2012 is een groot PinkCode feest georganiseerd met minimaal 500 bezoekers.

Doelstelling: PinkCode initiatiefnemers vormen een hecht netwerk van Roze Burger ambassadeurs en werken samen met COC Amsterdam

Middel: COC Amsterdam initieert 3 maal per jaar een Netwerk event voor initiatiefnemers van PinkCode borrels

Resultaat: in 2012 zijn er 3 Netwerk events georganiseerd

12. COC Amsterdam & het Roze Huis

COC Amsterdam is al sinds 1979 gevestigd aan de Rozenstraat. In 2006-2008 was er een langdurige discussie tussen lidvereniging en de federatie COC Nederland over de toekomst van het pand. In 2008 kwam een bevredigende oplossing voor beide partijen. Het pand werd verkocht aan een nieuwe eigenaar Ymere, de schuld van COC Amsterdam aan de Albrecht Stichting (opgebouwd onder het bestuur van voor 2006) werd gesaneerd middels een billijke afbetalingsregeling. Daarnaast werd besloten dat er financiële middelen kwamen voor een nieuwe Stichting Roze Huis die onder mandaat komt van COC Amsterdam.

COC Amsterdam hecht erg veel aan het pand aan de Rozenstraat dat al sinds 1979 de basis van onze vereniging vormt. Wij voelen ons historisch verbonden met deze plek, die heel toepasselijk de naam 'Ons Huis' draagt. Dit pand zorgt voor een zichtbare plek in Amsterdam. In 2006 besloot het bestuur Docter om alle horeca activiteiten te staken. Dit vanwege structureel teruglopende inkomsten. Voor wat betreft de horeca-activiteiten is voortzetting van de werkwijze via de oude weg van voor 2006 onmogelijk. De uitgaansscene is drastisch veranderd, zoals al eerder werd geconstateerd. In 2009-2010 is samen met de gemeente Amsterdam (Stadsloods) langdurig gezocht naar een andere locatie voor het COC Amsterdam. Die locatie is nog niet gevonden. Complicerende factor is dat er nagenoeg geen locaties zijn waar kantoor- en horeca kan worden gecombineerd. Daarnaast werden er ontwerpeisen van een businessplan Roze Huis vastgelegd in een commissie Albrecht Stichting.

Eind 2010 deed zich een nieuwe kans voor, namelijk verlenging van het huurcontract op de Rozenstraat onder gunstige voorwaarden. COC Nederland besloot in 2010 naar een nieuwe locatie te gaan. Tegelijkertijd diende zich een aantrekkelijke optie aan: een potentiële koper meldde zich bij de eigenaar Ymere om van de locatie een roze hotel met circa 50-55 kamers te maken. De potentiële koper en COC Amsterdam zijn met elkaar in gesprek om invullingen te geven aan een light versie van het Roze Huis op de locatie Rozenstraat met kantoor- en ontmoetingsruimte.

Het bestuur van COC Amsterdam heeft besloten deze optie verder uit te werken, *mits* de verkoop van Ymere aan deze hotelpartner daadwerkelijk doorgaat. Hiertoe worden gesprekken gevoerd met de projectontwikkelaar, de gemeente Amsterdam en de eigenaar. Uiterlijk eind 2011 wordt duidelijkheid verwacht.

COC Amsterdam is voornemens een kwartiermaker aan te stellen die het businessplan verder gaat ontwikkelen. Als input voor het businessplan wordt het Masterplan Roze Huis 1.3. gebruikt en het onderzoek dat in 2009 is uitgevoerd door de Hotelschool Den Haag naar de overlevingskansen van het Roze Huis. Dit businessplan zal moeten voldoen aan de eerder gestelde criteria uit de Commissie Albrecht Stichting. Indien dit plan wordt goedgekeurd door de Albrecht Stichting is er bij Albrecht Stichting financiering om dit plan te ondersteunen.

Voor de komende periode zal COC Amsterdam de gehele locatie Rozenstraat te huren voor eigen gebruik en ter beschikking te stellen aan derden binnen de HLBT gemeenschap. Hiermee wordt enerzijds een uniek podium geboden aan initiatieven die goed zijn voor Amsterdam Gay Capital. Anderzijds kan COC Amsterdam door horeca inkomsten een bescheiden kapitaal opbouwen ter support van de nieuwe toekomst van het Roze Huis. De locatie Rozenstraat komt tegemoet aan de behoefte die er binnen de community is aan doelgroepfeesten. De duur van deze huur is onbepaald met een wederzijdse opzegtermijn van 3 maanden.

Het Roze Huis moet een zichtbare ontmoetingsplaats zijn voor de Special Need Groups van COC Amsterdam, andere Amsterdamse LGBT organisaties, reguliere LGBT activiteiten, mini symposia en kleinschalige feesten en borrels. Daarnaast moet Rozenstraat een officiële trouwlocatie worden (gerealiseerd sinds augustus 2011). Daarnaast is er nog een aantal speciale ideeën die optimaal gebruik maken van de combinatie Roze hotel en Roze huis. Deze combinatie zal uniek zijn en is zover bekend nergens anders in Europa.

Doelstelling: nieuwe initiatieven binnen Amsterdam Gay Capital een platform bieden in de Rozenstraat

Middel: tijdelijke exploitatie van de Rozenstraat tot duidelijkheid is over toekomst onroerend goed. Aanstelling Roze Huis kwartiermaker binnen de COC Amsterdam organisatie.

Resultaat: positieve exploitatie van Rozenstraat door verhuur van de locatie. Bijdrage aan positief imago van COC Amsterdam.

Doelstelling: oprichting Roze Huis in Rozenstraat

Middel: lobbytraject verkoop Ymere aan hotel exploitant. Ontwikkeling van een businessplan exploitatie Roze Huis en aanstelling Roze Huis kwartiermaker.

Resultaat: duurzame huisvesting gerealiseerd voor COC Amsterdam en andere HLBT organisaties. Uniek tandem Roze Hotel/ Roze Huis ter versterking van Amsterdam Gay Capital met internationale uitstraling.

13. COC Amsterdam & Samenwerking

De HLBT gemeenschap in Amsterdam is zeer pluriform en divers. Deze diversiteit is zowel de kracht als de zwakte van de HLBT gemeenschap. Deze versnippering kent een schaduwkant, als er namelijk teveel gedacht wordt in deelbelangen, verliest men het grotere belang al snel uit het oog.

De kracht van de pluriformiteit is dat er voor iedereen binnen de HLBT gemeenschap wel iets te vinden is om zich bij thuis te voelen. Dat kan binnen de sport, de uitgebreide partyscene, bij belangenvertegenwoordigers en culturele verenigingen. Het speelveld is dus breed en divers en voor sommige buitenstaanders zoals toeristen, expats, nieuwkomers in de HLBT gemeenschap en nieuwe inwoners lastig te doorgronden.

De ervaring leert in Amsterdam dat niet één Amsterdamse organisatie dé belangenvertegenwoordiger van zoveel belangen kan zijn. Naar de mening van COC Amsterdam hoeft dit ook niet. COC Amsterdam heeft noch de pretentie noch de ambitie om die rol te vervullen.

COC Amsterdam is wel de grootste en enige democratische vereniging met een kritische achterban. Wat wij als noodzakelijk zien, is een gemeenschappelijk platform van waaruit de Amsterdamse HLBT gemeenschap elkaar ontmoet, ideeën uitwisselt en plannen afstemt. Deze platform functie wil het COC Amsterdam graag innemen, bijvoorbeeld door het organiseren van een jaarlijkse conferentie voor belangenorganisaties en HLBT entrepreneurs. Het moet vooral het karakter krijgen van een 'meet-en-greet' die leidt tot versterking van het onderlinge contact, versterking van de HLBT infrastructuur en het formuleren van gemeenschappelijke doelen.

Doelstelling: versterken van de HLBT infrastructuur in Amsterdam middels onderlinge contacten

Middel: het organiseren van een jaarlijkse conferentie voor HLBT belangenverenigingen, HLBT entrepreneurs en belangstellenden. Zowel voor vrijwilligers als professionals. Hiervoor moet naar aanvullende financiering worden gezocht. COC Amsterdam organiseert dit met andere partners.

Resultaat: in 2012 is er in ieder geval 1 maal een HLBT conferentie georganiseerd met een goede afspiegeling van de Amsterdamse HLBT gemeenschap.

Op dit moment zit het COC Amsterdam via haar voorzitter in het Comité van Aanbeveling van twee roze netwerken van de Amsterdamse universiteiten. Dat zijn 1. UvAPride, het platform voor HLBT's die werkzaam zijn of studeren aan de Universiteit van Amsterdam; en 2. Gryphus, de vergelijkbare vereniging van de Vrije Universiteit. Ook dat zijn vormen van samenwerking waar COC Amsterdam een bijdrage aan levert.

14. COC Amsterdam & Special Need Groups

COC Amsterdam is van oudsher een ontmoetingsplek geweest om de emancipatie van HLBT's te faciliteren. Het bieden van een veilige, beschutte plek zitten in de oprichtingsgenen van de vereniging. De manier waarop dit gebeurt is de afgelopen jaren drastisch gewijzigd en als vereniging spelen we daar op in. Op dit moment zet COC Amsterdam zich vooral in om voor *special need groups* door ontmoeting te faciliteren. Dit zijn groepen waar de behoefte aan ontmoeting zeer groot is en waar weinig andere faciliteiten voor zijn in Amsterdam.

- roze ouderen via Mokum Roze
- 55+ mannen via het seniorencafé
- jongeren op de jongerenzondagen
- verstandelijk beperkten bij Café Oké
- Noord-Afrikanen via Secret garden op Oriëndam
- HIV positieve Caribianen via de avonden van Positive Tribe
- Turkse jongeren via een bijdrage aan Pink Istanbul
- Lesbische vrouwen bij Garbo
- Transgenders met een café in oprichting

Roze Ouderen

COC Amsterdam is al jaren actief als trekker van Mokum Roze. Afgelopen jaren is hard gewerkt aan de zichtbaarheid van roze ouderen en het vragen voor aandacht waar roze ouderen mee te maken hebben (eenzaamheid, uitsluiting). Dat is goed gelukt. In Mokum Roze participeren vele Amsterdamse zorginstellingen. In 2011 wordt een project gestart om meer Roze Lopers (keurmerk) binnen Amsterdamse verzorgingshuizen te krijgen. Er is een actieplan Mokum Roze geformuleerd 'bekend maakt bemind'.

Doelstelling: COC Amsterdam werkt via Mokum Roze aan de verbetering van de positie van Roze Ouderen

Middel: faciliteren platform Mokum Roze, aandacht vragen voor positie van Roze Ouderen bij de Gemeente Amsterdam, faciliteren van onderzoek naar de positie van Roze Ouderen en faciliteren van Roze Loper.

Resultaat: Mokum Roze krijgt een nog grotere bekendheid onder zorgprofessionals en is duurzaam georganiseerd. Het aantal instellingen in Amsterdam met een Roze Loper breidt zich uit. De voorlichtingsgroep gaat voorlichting geven op twee niveau's: en binnen opleidingen voor zorgprofessionals en binnen zorginstellingen (het laatste gebeurt al op bescheiden schaal).

Doelstelling: COC Amsterdam werkt samen met zorginstelling OsiraGroep en OutForever aan de realisatie van een roze zorgcomplex in Amsterdam.

Middel: deelname aan een projectgroep met OsiraGroep. Lobby richting politiek en woningcorporatie.

Resultaat: in ieder geval wordt in 2013 gestart met de bouw van een roze zorgcomplex met 24 wooneenheden voor HLBT inwoners van de regio groot Amsterdam.

Senioren Café

De senioren groep van COC Amsterdam is een bloeiende ontmoetingsplaats van 55+ homomannen uit de regio groot Amsterdam. Dit café wordt éénmaal per 2 weken georganiseerd. In 2010 bestond de senioren groep 40 jaar en dit werd uitgebreid gevierd in aanwezigheid van Wethouder van Es.

Lesbische vrouwen

De lesbische emancipatie in Amsterdam geeft aanleiding tot zorg. Enkele conclusies uit de SPE vrouwen monitor 2011:

- **jongeren:** specifieke aandacht is noodzakelijk om meiden effectief te kunnen ondersteunen in het jongerenwerk
- **erkenning door overheid:** Amsterdamse meiden en vrouwen met lesbische gevoelens voelen zich onvoldoende serieus genomen door de overheid en professionele instanties
- **zorg:** uit onderzoek blijkt dat LBT vrouwen relatief veel sociale en psychologische problemen hebben voortkomend uit isolement, laag zelfbeeld, angsten en depressiviteit,
- **veiligheid:** discriminatie en gevoelens van onveiligheid komen veel voor, aangiftebereidheid van lesbische vrouwen vanwege fysiek en verbaal geweld is erg laag
- **multicultureel:** meiden met lesbische gevoelens uit migrantengezinnen vormen een aparte groep die aandacht behoeft
- **huiselijk geweld:** vrouwen in het algemeen zijn nog altijd vaker slachtoffer van huiselijk, eengerelateerd en seksueel geweld. Lesbische vrouwen dus ook.
- **financieel:** 46% van de Amsterdamse vrouwen is economisch zelfstandig (betekent maar dan € 1.000,- netto per maand). Van de vrouwen boven de 55 is dat slechts een derde. Dit is terug te vinden in de zorg voor lesbische vrouwen. Oudere lesbische vrouwen hebben veel minder geld aan hun zorg te besteden dan homoseksuele mannen. Jongere vrouwen hebben minder geld om hun uitgaansleven te financieren, het aantal voorzieningen voor hen is dan ook zeer beperkt.

Onze ervaringen vanuit COC Amsterdam zijn:

- **jongeren:** Uit de contacten met het jongerenwerk, mede geïntensiveerd in 2009 bij de training van jongerenwerkers, blijkt dat specifieke aandacht voor lesbische meiden in het jongerenwerk alleen door aandacht door vrouwen naar voren komt. Vrouwelijke Streetcornerworkers kennen de problematiek, mannen in het jongerenwerk durven vaak niet eens over mannelijke

homoseksualiteit te praten, dus laat staan over vrouwelijke homoseksualiteit. Onder de meiden die in een straatcultuur leven komen regelmatig lesbische meiden voor, die zich met een stoere mentaliteit moeten zien te handhaven. Bij de training van jongerenwerkers door Youth Spot waren 3 van de 6 trainers (door COC Amsterdam voorgedragen) vrouw, bovendien alle drie van allochtone etnische afkomst. Onder de jongerenwerkers waren slechts enkele vrouwen aanwezig.

- **erkenning door overheid:** Lesbische vrouwen herkennen zich zelden in informatie die de overheid verschaft. De gemeente Amsterdam presteerde het bij 3 onderzoeken naar emancipatieontwikkelingen steeds af te sluiten met: "over lesbische vrouwen is weinig bekend, hier zou nader onderzoek naar gedaan moeten worden" (2006 nota Gemeenteraad, vrouwen emancipatienota en Amsterdam Gay Capital). Bij de tentoonstelling "We gaan ons echt verbinden" door IHLIA in samenwerking met COC Amsterdam in 2006 in Amsterdam Oost kwamen veel portretten van dames voor en veel lesbische bewoners van Oost waren hier hoorbaar tevreden over. Voor goed nieuws worden lesbische dames regelmatig in media uitingen gebruikt, een kus tussen 2 vrouwen wekt weinig weerstand, eerder belangstelling. Voor slecht nieuws gebeurt dit weinig, een positieve uitzondering was de 'Meld Discriminatie' campagne van het ministerie van Justitie in 2009 met de zogenaamde bruiden waarvan 1 een bord voor het gezicht had met de foto van een man.
- **zorg:** Sinds de opheffing van de specifieke aandacht van Schorer voor de sociaal-psychologische problematiek van lesbische vrouwen (subsidie van VWS) is inzicht in deze problematiek niet meer aanwezig. COC Amsterdam heeft samen met diverse voormalige vrouwelijke medewerksters van Schorer en St. Ondersteboven opgericht om hier meer aandacht voor te krijgen. Het onderzoek van de UvA uit 2008 was hier het resultaat van. Echter, van concreet beleid door de gemeente Amsterdam is nog steeds geen sprake. De verantwoordelijke instellingen zijn slecht geïnformeerd, er zijn geen case-studies beschikbaar en de vrouwen zijn veelal op onderlinge zelfhulp aangewezen om zichzelf weer overeind te helpen. Schaamte van slachtoffers om hun situatie bekend te maken aan hulpverleners draagt ook zeer bij aan de onmogelijkheid om eenvoudig goed inzicht te krijgen.
- **Veiligheid:** in 2009 waren er 371 meldingen bij de politie van discriminatie wegens seksuele gerichtheid, daarvan waren er slechts 5 van vrouwen (Vrouwenmonitor 2011). COC Amsterdam in samenwerking met MDRA en de afdeling DSS van de politie Amsterdam-Amstelland heeft in 2011 alle leden van de bureau's Lijnbaansgracht en Prinsengracht getraind op sensitiviteit van discriminatie bij meldingen. Structureel onderdeel was een oefening over aangifte door een lesbienne die niet voor haar gerichtheid wilde uitkomen. In bijna alle oefeningen lukt het de eerste aangifte-opnemer niet om deze gerichtheid in te zien, alhoewel meestal de collega's die meekeken vrij snel doorhadden waar de schoen wrong. Sensitiviteit voor het feit dat vrouwen lesbisch kunnen zijn heeft nog heel veel aandacht. Uit onderzoek in Berlijn door MANEO blijkt dat een vrouwelijke functionaris met specifieke aandacht voor lesbische discriminatie het percentage meldingen vrij snel naar 36 % wist te krijgen.

- **Multicultureel:** in 2007 was COC Amsterdam samen met St. Habibi Ana de eerste die speciale meidenmiddagen voor migranten en tweede generatie migranten hebben georganiseerd. De belangstelling was minimaal. In de periode dat Veilige Haven een vrouwelijk coördinator had steeg het aantal vrouwen dat zich aanmeldde enorm, na haar vertrek daalde dit weer. De conclusie is dat vrouwen vertrouwen op vrouwen, zeker als het gaat om coming out. In 2006 bezochten het Marokkaans Vrouwen Netwerk en Vangnet (opvang voor allochtone meiden) COC Amsterdam in het kader van de Dag van de Dialoog. De vrouwen uit deze organisaties hadden ervaring met lesbische meiden. Kenmerk van deze ervaring was dat lesbische vrouwen uit migranten culturen pas na hun emancipatie als vrouw en hun etnische emancipatie aan hun lesbische emancipatie toekomen. Lesbiennes met een migrantachtergrond hebben steun nodig in hun vrouwen emancipatie binnen hun gemeenschap, hun emancipatie als allochtoon, en pas dan komt er ruimte voor lesbische emancipatie.
- **Huiselijk geweld:** naast de hierboven genoemde opvang door Veilige Haven is er geen zicht op huiselijk geweld aangedaan aan lesbische vrouwen. Migrantenvrouwen worden in hun vrouwen emancipatie al aan huiselijk geweld onderworpen, lesbisch zijn is dan veelal niet in beeld. Het enige bekende onderzoek hiernaar is verricht in het Verenigd Koninkrijk naar lesbische vrouwen met een Pakistaanse achtergrond door het Safra Project in 2004. Naast de migranten-familie discussie is er ook sprake van huiselijk geweld binnen lesbische relaties. Bekend is dat de sociaal-psychische problematiek, gecombineerd met zwaar alcoholgebruik ook nog regelmatig leidt tot intimidatie en fysiek geweld binnen vrouwenrelaties. Ook hier speelt schaamte een belangrijke rol in het voorkomen dat deze situaties onderzocht kunnen worden.
- **Financieel:** COC Amsterdam heeft lang speciale voorzieningen voor lotgenoten contact voor lesbische vrouwen ondersteund. Na het wegvallen van de COC Horeca vanwege onvoldoende middelen, zijn er geen succesvolle alternatieven ontstaan behalve voor de welgestelde middelbare autochtone lesbiennes. Schorer heeft uiteindelijk met veel moeite lotgenotencontact subsidie gekregen voor Café Zilver. Helaas, zodra de subsidie stopgezet wordt zal deze voorziening ook stopgezet worden. In 2010 dreigde stopzetting van de subsidie, bij COC Amsterdam is toen geïnformeerd of men vrijwillig dit initiatief over wilde nemen. Omdat er door Schorer niet geïnvesteerd was in een vrijwilligersstructuur, en COC Amsterdam geen vrouwencafé-infrastructuur meer over had, moest COC Amsterdam dit verzoek afwijzen. De subsidie aan Schorer is weer tijdelijk verlengd. Het roze uitgaansleven in Amsterdam wordt in beeld gebracht door de website **Amsterdam4Gays.com** (ooit met steun van de gemeente ontwikkeld). Deze is gebaseerd op het principe dat de organisator betaald. Aangezien ondernemers van vrouwen horeca al kleine winstmarges hebben, is extra betalen voor een overzichtsite moeilijk. De enkele evenementen voor vrouwen worden dan ook nauwelijks vindbaar vermeld en niet meer bestaande oude feesten blijven lang vermeld staan. Momenteel telt Amsterdam 2 lesbische vrouwen cafés en regelmatig events Sinds kort vinden de Garbo-bijeenkomsten op zondag weer in COC Amsterdam plaats.

Onze oplossingen:

1. Inzicht in de problematiek van lesbische vrouwen wordt alleen verkregen door een ingewijde vrouwelijke functionaris/ onderzoeker die hier specifiek tijd, geld en ruimte voor heeft.
2. Vrouwen vertrouwen vrouwen. Maak gebruik van de kennis van hetero-vrouwen voor de problematiek van lesbische vrouwen in specifieke doelgroepen.
3. Neem de inbreng van vrouwen serieus, zij is anders dan de inbreng over mannen en verdient aparte aandacht. Te vaak worden mannenproblemen als grotere problemen gezien.
4. Zorg voor specifieke uitingen in algemene informatie over lesbische vrouwen (in verband met de mogelijkheid van herkenning door de doelgroep), dit geeft hen het gevoel dat ze er mogen zijn, en biedt daardoor mogelijkheden hun problematiek boven tafel te krijgen.
5. Vrouwen hebben weinig eigen geld, houd hier rekening mee bij het aanbieden van hulpverlening.

Transgenders

In 2010 is er geëxperimenteerd met het eerste Pink Gender Café. Deze plek was bedoeld als ontmoeting voor transgenders en HLB's. De wens hiertoe was eerder geuit bij het COC Amsterdam door enkele gedreven transgenders. Toch is het PGC nooit goed van de grond gekomen, door vrijwilligers die zich terugtrokken, matige publiciteit en het lastig bereik van de doelgroep. Als er behoefte aan bestaat zijn er in 2011 nieuwe kansen voor een PGC. COC Amsterdam zal hierin faciliteren, maar wel volgens de Inside Out benadering.

In 2010 heeft COC Amsterdam de heroprichting van het Transgender filmfestival, nu getiteld Transcreen, financieel gesteund. Dit tweejarig festival wordt weer opnieuw in 2013 georganiseerd en COC Amsterdam zal mogelijkheden tot samenwerking onderzoeken.

Vanuit de Amsterdamse HLB gemeenschap is de aandacht voor de jaarlijkse Transgender gedenkdag zeer gering. COC Amsterdam gaat in gesprek met Transgender Netwerk Nederland en het landelijke COC om deze aandacht voor deze doelgroep op deze dag te versterken.

HLBT Jongeren/ Jong & Out

Jong&Out werkt volgens de Inside-out methode. Homoseksuele en lesbische jongeren zijn verantwoordelijk voor hun eigen emancipatieproces en zijn degene die bepalen hoe dat proces eruit ziet, wat zij willen bereiken en wat zij willen doen. Jong&Out wordt dus gedragen door groepjes jongeren die hun eigen activiteiten organiseren. De rol van het COC Amsterdam is die van facilitator, ondersteuner, begeleider, etc. Voor wat betreft de doelgroep: Jong&Out is er alleen voor jongeren tot en met 18 jaar. Jongeren die al kwamen bij activiteiten of op de website geregistreerd waren voor ze 19 werden, hebben nog een jaar uitloop. Vanaf hun twintigste verjaardag zijn ze niet meer welkom.

In mei 2010 is 'Jong& Out' overgenomen van COC Nederland. Het aantal bezoekers ligt meestal op 30 bezoekers, met soms uitschieters naar 60 bezoekers. De leeftijd varieert van 14 t/m 18. Wat opvalt is dat Jong&Out vooral jongeren van buiten Amsterdam trekt, zoals Almere en Noord Holland noord.

In het afgelopen jaar hebben de jongeren verschillende activiteiten ontplooid, zoals een Talentenjacht, Weerbaarheidstraining, het bekijken van een Musical voorstelling bekijken, een Waterballonnengevecht en andere spelletjes.

Het initiatief uitsluitend aan de vrijwilligers overlaten kan lastig zijn. Jong&Out wordt gerund door jongeren zelf en de vrijwilligersgroep bestaat op dit moment uit 6 personen. Daarnaast zijn er 2 begeleiders van COC Amsterdam. Deze hebben geïntervenieerd en de motivatie weten te stimuleren. Het loopt op dit moment iets beter, maar er moet meer structuur en discipline in komen.

Het bestuur van COC Amsterdam vindt Jong&Out een belangrijke activiteit. Het biedt deze doelgroep een beschermde en vertrouwde plek om met leeftijdsgenoten met dezelfde gevoelens in contact te komen. Wel zijn er enkele toekomstige doelstellingen.

Doelstelling: meer Amsterdamse jongeren trekken Jong&Out

Middel: COC Amsterdam gaat onderzoeken hoe meer Amsterdamse jongeren kunnen worden bereikt. Vragen hierbij zijn: hebben zij andere behoeften dan jongeren uit de provincie? Welke effect heeft publiciteit? Moet er meer en/of andere publiciteit op scholen worden gemaakt? (schoolkrant, voorlichtingsgroep). Wat is de rol van Gezondheidszorginstellingen? Hulpverleners kunnen het bijvoorbeeld onder de aandacht brengen bij jongeren met seksuele identiteitsvraagstukken.

Resultaat: In 2013 is minimaal 50% van de bezoekers van Jong & Out afkomstig uit de stad Amsterdam.

Doelstelling: het ontwikkelen van een Sociale kaart voor HLBT jongeren in Amsterdam

Middel: de begeleiders gaan samen met de vrijwilligersgroep van COC Amsterdam aan de slag met het ontwikkelen van een sociale kaart.

Resultaat: in het eerste kwartaal van 2012 is er een toegankelijke en aansprekende sociale kaart voor HLBT jongeren. Afspraken over beheer en onderhoud zijn vastgelegd.

HLBT's met een verstandelijke beperking

COC Amsterdam heeft een goed lopend maandelijks Café Oké voor HLBT's met een verstandelijke beperking. In 2010 heeft deze groep voor het eerst meegeevaren met de Gay Pride. Hierdoor was de zichtbaarheid van de doelgroep goed, mede door de grote media aandacht. Het aanbod van Café Oké zou eigenlijk vast onderdeel moeten zijn van het zorgaanbod van instellingen. Het blijkt echter dat het nog niet erg makkelijk is om met alle zorginstellingen goede afspraken te maken. Dat heeft onder meer te maken met vooroordelen. Daarom is in het voorjaar 2011 een onderzoek uitgevoerd door Hogeschool Windesheim onder supervisie van Rijkjan Sikkel, coördinator van Café Oké.

“Homoseksualiteit wordt door de instelling en begeleiding vaak helemaal genegeerd. Verstandelijk beperkten kunnen hun leefwereld niet kiezen en kennen geen rolmodellen. Door een gebrek aan geld en personeel ontmoeten ze nauwelijks andere homoseksuelen.”

Coördinator Rijkjan Sikkel van Café Oké in Het Parool (2010)

De resultaten van het onderzoek zijn weinig positief. De begeleiding van homo's en lesbiennes met een verstandelijke beperking laat behoorlijk te wensen over. Vooroordelen en gebrek aan goede kennis bij professionals in de gehandicaptenzorg spelen vaak een rol. Lesbiennes en homoseksuelen met een verstandelijke beperking maken deel uit van een 'dubbele minderheid': ze hebben zowel een verstandelijke beperking én ze zijn homoseksueel. De zorgvragen die zij hebben verschillen niet wezenlijk van heteroseksuelen met een beperking. Het ontbreekt echter aan goede kennis en informatie over homoseksualiteit bij de instellingen.

Professionals binnen de gehandicaptenzorg zijn vaak 'handelingsverlegen' met betrekking tot het thema seksualiteit, dus het openlijk bespreken van (homo) seksualiteit vindt men lastig. Ook biedt men minder graag begeleiding aan homoseksuele cliënten. Instellingen zijn vaak reactief richting homoseksuele cliënten en wachten af waar de cliënt zelf mee komt. In de opleiding voor gehandicaptenzorg is nauwelijks aandacht voor seksuele diversiteit en in protocollen van instellingen is weinig informatie beschikbaar over homoseksualiteit.

Doelstelling: meer aandacht voor seksuele diversiteit in de instellingen en de opleiding

Middel: verzorgen van workshop seksuele diversiteit aan instellingen, betrekken van voorlichters COC Amsterdam.

Resultaat: in 2012-2015 is er een netwerk van instellingen waar COC Amsterdam frequent voorlichting geeft.

Doelstelling: meer aandacht voor seksuele diversiteit onder begeleiders van homoseksuelen met een verstandelijke beperking

Middel: organiseren van minicongres voor begeleiders. Betrekken van 1 of 2 koplopers instellingen

Resultaat: in 2012 is er met de coördinator van Cafe Oké een minicongres georganiseerd voor professionele begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking. Tevens wordt naar fondsen gezocht om de expertise duurzaam over te brengen.

Doelstelling: opnemen van de sociale activiteit Café Oké in het aanbod van de instellingen

Middel: uitbreiden van het netwerk van instellingen in de regio Groot Amsterdam.

Aantrekkelijk informatiepakket in de vorm van zorgaanbod. Resultaatafspraken maken met instellingen

Resultaat: in 2012 zijn er in de regio Groot Amsterdam minimaal vier instellingen die Cafe Oké in het zorgaanbod hebben opgenomen.

15. COC Amsterdam en Individuele Hulpverlening

COC Amsterdam wordt regelmatig door leden en niet leden benaderd met individuele hulpvragen. Hiervoor is slechts een beperkte infrastructuur, wel proberen we vragen altijd zo goed mogelijk te accommoderen. De mogelijkheden die we op dit moment hebben:

- Het wekelijkse *Advocatenspreekuur* in het COC Gebouw. Dit advocatenspreekuur draait al meer dan 20 jaar en wordt uitgevoerd door advocatenkantoor Hagenaars. Vragen gaan in vergelijking met vroeger steeds minder over discriminatie, maar veel vaker over asielprocedures;
- Vragen over *onveiligheid en discriminatie* worden altijd aangenomen. Soms is het een kwestie van doorverwijzen of in behandeling genomen door staf en/of bestuur. Soms is het voldoende om intermediair te zijn naar de Gemeente, politie of andere instanties;
- Sinds 2009 werkt COC Amsterdam samen met *een stichting die individuele hulpverzoeken voor financiële ondersteuning* van homoseksuele mannen en vrouwen in behandeling neemt. Hiervoor is een professionele intakeprocedure, dat uitmondt in een advies aan de desbetreffende stichting om het hulpverzoek in te willigen of af te wijzen.

Er is geen strakke procedure voor het maken van onderscheid tussen vragen van leden en niet-leden. Het is de wens van het bestuur om dit wel te gaan doen. Samen met het ontwikkelen van een ledenwerfplan wordt deze wens verder uitgewerkt. Het principe zou moeten zijn dat leden van de vereniging meer 'recht' hebben op het afhandelen van een vraag dan niet leden. Vanzelfsprekend levert dit in de praktijk spanning op. Een slachtoffer van homofob geweld wordt niet eenvoudigweg de deur gewezen omdat hij of zij geen lid is. Dat is onwenselijk. Iedere vraag of hulpverzoek kan immers leiden tot een nieuw of hernieuwd lidmaatschap van de vereniging. Medewerkers van COC Amsterdam zullen echter vaker de mogelijkheid moeten aanbieden van het lid worden van de vereniging.

Doelstelling: het verbeteren van de efficiency van het afhandelen van vragen van leden en derden.

Middel: betere intake om vraag scherp te krijgen. Aanbieden van de mogelijkheden en voordelen van een COC lidmaatschap.

Resultaat: leden zijn meer tevreden over telefonische en 1:1 dienstverlening door COC Amsterdam. Mensen die voor het eerst kennismaken met COC Amsterdam gaan vaker over tot een betaald lidmaatschap.

16. COC Amsterdam & Internationaal

COC Amsterdam heeft de laatste jaren een bescheiden rol gespeeld bij internationale projecten. Toch zijn er in het verleden een aantal interessante gebeurtenissen en projecten geweest waar COC Amsterdam aan heeft bijgedragen. We noemen hier enkele:

- Gesprek met locoburgemeester Herrema met een Poolse delegatie HLBT activisten tijdens Gay Pride 2008;
- Organisatie van een persconferentie waar HRW Ambassadeur Boris Dittrich zijn rapport over HLBT's in Turkije presenteerde;
- De internationale IGLYO Jongerenconferentie in Amsterdam (2009);
- De ontvangst van Turkse HLBT vertegenwoordigers tijdens Gay Pride in de ambtswoning;
- Inhoudelijke bijdrage middels workshop tijdens Pink Amsterdam in Istanbul (2009);
- Ontvangst van de Mensenrechten ambassadeur van de Raad van Europa (2009). Inhoudelijk gesprek over homofobie en veiligheid;
- Jaarlijkse workshop voor Internationale mensenrechten studenten van Humanity In Action;
- Sinds een paar jaar zijn vrijwilligers van COC Amsterdam zichtbaar aanwezig bij Europride en doen ook mee aan de pride walk (Stockholm, Zurich, Warschau en in 2011 in Rome);
- In 2010 heeft COC Amsterdam actief gelobbyd voor de vestiging van de Europese tak van de International Gay & Lesbian Chamber of Commerce (IGLCC) in Amsterdam. Deze lobby was succesvol omdat de gemeente zich positief uitspraak voor de komst van een Europese vestiging van IGLCC. Dit is in een brief van waarnemend burgemeester Asscher vastgelegd. Helaas is op dit moment de samenwerking tussen IGLCC en het Company Pride Platform (de managing director opereerde tevens als executive van IGLCC) stilgelegd.
- In 2011 is COC Amsterdam uitgenodigd om een workshop te geven over LGBT events in Amsterdam op een MANEO conferentie in Berlijn over Gay Neighbourhoods.

Op dit moment participeert COC Amsterdam in een internationaal EU Project getiteld RAINBOW.

Doel van het project is het bestrijden van homofobie op school. Dit project is in februari 2011 formeel gestart met een internationale conferentie in Milaan. COC Amsterdam levert bijdragen zoals het uitvoeren van een onderzoek en het organiseren van een internationale conferentie.

Het ligt niet in de bedoeling de internationale contacten verder te intensiveren. COC Amsterdam ziet deze rol vooral voor COC Nederland weggelegd. Onze focus ligt vooral op nationale Amsterdamse projecten. Wel wordt waar mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande initiatieven en representatie bijeenkomsten. COC Amsterdam vindt het van belang om de Gemeente Amsterdam actief te laten zijn in het promoten van de Nederlandse omgang met homoseksualiteit en adviseert de gemeente hier ook op. Een voorbeeld hiervan was de viering van 10 jaar Roze Huwelijk op 1 april en de uitnodiging van buitenlandse ambassadeurs in Nederland voor deze bijeenkomst. In 2012 zijn er wellicht mogelijkheden om iets te organiseren rond 400 jaar Turks-Nederlandse betrekkingen en Pink Istanbul/ Pink Amsterdam.

17. COC Amsterdam als vereniging

Het COC Amsterdam kent een verenigingsstructuur die bestaat uit een Algemene Ledenvereniging, een gekozen bestuur, een dagelijks bestuur en een directie met kleine ondersteunende staf. COC Amsterdam heeft een activiteitsniveau bereikt waar men trots op is, dit kan echter beter worden vertaald naar goede publiciteit. Bij de vereniging zijn circa 80 kadervrijwilligers continu actief. In 2010 is een vrijwilligerscoördinator aangesteld en sinds 2008 vormt een algemeen bestuurslid de linking pin tussen de coördinatoren van de werkgroepen en het bestuur. Daarnaast is er vrijwilligersbeleid ontwikkeld met afspraken over verantwoordelijkheden, onkostenvergoedingen en vrijwilligerscontracten.

Leden

Het aantal leden is de afgelopen jaren gedaald, net als in vele andere sectoren van het vrijwilligerswerk. Van circa 2.300 in 2004 naar 1.889 leden in 2010 (december). Tussen 2008 en heden is het min of meer stabiel. Het ledenbestand is aan het vergrijzen en voor circa tweederde van het mannelijke geslacht.

De leden zijn om meerdere redenen van belang voor het COC Amsterdam:

1. Het hebben van een goede achterban versterkt de positie als belangenvertegenwoordiger
2. Ieder betalend lid is een ambassadeur van het werk van het COC Amsterdam
3. De inkomsten zijn van belang voor de activiteiten van de vereniging
4. Leden kunnen makkelijker toetreden tot het actieve kader

Het is minder aantrekkelijk geworden voor mensen om zich middels een lidmaatschap te binden aan een vereniging. Dit beeld is ook te zien bij andere lidverenigingen. Het bestuur van COC Amsterdam is dan ook al geruime tijd in gesprek met de federatie COC voor het opstarten van een landelijke imago campagne. Door een gebrek aan middelen is een snelle opstart vanuit federatieverband niet waarschijnlijk. Uit eerdere onderzoeken blijkt de beste methode van ledenwerving die van de directe benadering te zijn. Onder advies van de lokale lidverenigingen is de landelijke federatie gekomen met een aantrekkelijk jongerenlidmaatschap.

Voor het bereiken van nieuwe mensen, jongeren, het werven van nieuwe leden is een continue evaluatie van communicatie-activiteiten nodig. Ook het directe nut van lidmaatschap dient helder gecommuniceerd te worden, zodat de aantrekkingskracht naar nieuwe leden vergroot wordt. COC Amsterdam kan veel beter de economische en immateriële voordelen van het lidmaatschap vermarkten.

Doelstelling: de vergrijzing van het ledenbestand wordt tegen gegaan door nieuwe leden te werven

Middel: COC Amsterdam ontwikkelt een plan voor ledenwerving en maakt hier budget voor vrij. Waar mogelijk wordt samengewerkt met andere lokale COC's en de federatie COC Nederland.

Resultaat: in 2015 is het ledenaantal ten opzichte van medio 2011 met 25% toegenomen.

Verenigingsdemocratie

Het besluitvormingsmechanisme binnen de vereniging is dringend aan vernieuwing toe. De algemene ledenvergadering is vaak langdradig en de betrokkenheid van de leden is onder een (te) beperkte groep aanwezig. Een overgrote meerderheid van de leden laat zich niet zien op Algemene Ledenvergaderingen. Zo zijn thema bijeenkomsten rondom bijvoorbeeld veiligheid en verkiezingen, islamofobie wel populair.

Voor de interne democratie kan een Ledenraad met vaste gekozen vertegenwoordigers voor een termijn een goed alternatief zijn. De ledenraad kan als vervanging dienen voor de Algemene Ledenvergadering en een Ledenraad kan een sterk alternatief zijn om naast het bestuur te opereren als klankbord en adviesraad.

Doelstelling: vernieuwen van de verenigingsdemocratie

Middel: Het bestuur werkt een voorstel uit om de ALV te vervangen door een Ledenraad en komt met een afweging en advies. Het bestuur stel hiertoe een commissie in.

Resultaat: in 2012 wordt een voorstel ingebracht in de ALV ter vernieuwing van de verenigingsdemocratie.

18. COC Amsterdam en Social Media

Medio 2010 is besloten de website van het COC Amsterdam grondig te vernieuwen en is naarstig gezocht naar middelen. Sinds 2010 wordt gebouwd aan het concept van een nieuwe site. Het bestuur is van mening dat communicatie via website, nieuwsbrieven en sociale media de meest effectieve en efficiënte manieren zijn om te communiceren over haar activiteiten.

Het ontwerp van de website is tot stand gekomen na diverse sessies met vrijwilligers, medewerkers en bestuur van COC Amsterdam. Een belangrijk ontwerpcriterium was dat de informatie veel meer vraaggericht moet zijn (wat wil de 'klant') in plaats van aanbodgericht. Tegelijkertijd met de vernieuwing van de website wordt een nieuw webteam ingericht dat zich richt op content, nieuws en verslaggeving.

Doelstelling: COC Amsterdam wil meer en beter communiceren over haar activiteiten en hierbij een aantrekkelijk imago uitstralen naar nieuwe doelgroepen

Middel: 1. Eind 2011 wordt een nieuwe website gelanceerd samen met het nieuwe COC Amsterdam logo. 2. het webteam gaat nog actiever gebruik maken van Social Media.

Resultaat: het COC Amsterdam wordt in 2012 gezien als een aantrekkelijke en vernieuwende HLBT belangenvereniging. De producten en dienstverlening van COC Amsterdam worden zowel door leden als stakeholders herkend en gewaardeerd. De website levert een ondersteunende bijdrage aan de ledenwerving.

19. COC Amsterdam en financiering vanaf 2012

COC Amsterdam is als projectorganisatie in grote mate afhankelijk van financiering door overheidsinstanties, zoals de gemeente Amsterdam (Centrale stad) en de Stadsdelen. Een deel van de begroting wordt opgebracht door de leden middels lidmaatschapsgeld. Vanaf het jaar 2012 worden er grote bezuinigingen verwacht voor projecten op het gebied van homo-emancipatie. In de periode 2009-2011 was de financiering voor een deel gerealiseerd in het actieprogramma Amsterdam Gay Capital van de gemeente Amsterdam. Dit programma loopt eind 2011 af.

Dat legt een behoorlijke druk op het COC Amsterdam om projecten te acquireren en politieke lobby te bedrijven om homo emancipatie geagendeerd te krijgen.

Met het wegvallen van de Instellingssubsidie in 2005 is de druk op project uitvoering toegenomen. Dit staat op gespannen voet met het publieke karakter van het COC Amsterdam, waarin een onevenredig groot beroep wordt gedaan op het leveren van expertise, fungeren als vraagbaak voor gemeente en Amsterdamse burgers. In de praktijk levert dit spanningen op. Niet iedereen begrijpt dat COC Amsterdam gefinancierd en afgerekend wordt op specifieke projecten.

De financiering van overige niet project gebonden activiteiten wordt voor een groot deel gedaan uit eigen middelen, zoals lidmaatschapsgeld, donaties en door de inzet van vrijwilligers.

Bestuur en directie maken al sinds 2009 steeds scherpere keuzes in welke activiteiten tijd wordt geïnvesteerd. De representatie en zichtbaarheidactiviteiten van bestuursleden en vele vrijwilligers zijn vanzelfsprekend onbetaald. Die van medewerkers van COC Amsterdam moeten in principe worden vergoed op basis van een uurtarief. Dat maakt scherpe keuzes noodzakelijk. Tegelijkertijd vereist dit steeds opnieuw een duidelijke uitleg naar de aanvrager en/of samenwerkingspartner.

Het COC Amsterdam wil vanaf 2012 onafhankelijker worden van subsidies en is daarom op zoek naar alternatieve geldstromen voor het financieren van projecten. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden:

- Financiering door particuliere fondsen;
- Verkrijgen van donaties en legaten;
- Vergroten van inkomsten door vergroting van het aantal leden;
- Vergroten van sponsorinkomsten op specifieke projecten.

Vanzelfsprekend is er niet één manier om de financiering vanaf 2012 veilig te stellen. De gemeente Amsterdam heeft hulp toegezegd bij het vinden van alternatieve geldstromen. Het besluit om de website te vernieuwen was ook om de communicatie naar sponsoren aantrekkelijker te maken. In 2010 bedroeg de gemeentelijke bijdrage in de vorm van projectfinanciering ruim 75% van de begroting. Dit is inclusief bijdragen van stadsdelen voor deelprojecten.

Doelstelling: de continuïteit van de vereniging moet worden gewaarborgd en worden gekoppeld aan financiële gezondheid.

Middel: Het bestuur van COC Amsterdam ontwikkelt een plan voor alternatieve financieringsbronnen. Belangrijke onderdelen zijn: toename leden, opstellen sponsorplan.

Resultaat: in 2014 moet 40% van de begroting gefinancierd worden uit lidmaatschapsgeld en niet-gemeente gebonden inkomstenbronnen. Dat is een toename van 15% ten opzichte van 2010.

Totstandkoming beleidsplan

Het meerjarenbeleidsplan is tot stand gekomen door verschillende discussie bijeenkomsten met het actieve kader van COC Amsterdam over het bepalen van de belangrijkste thema's voor een nieuw beleid. Het bestuur van COC Amsterdam bedankt alle mensen die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van dit beleidsplan. Dit beleidsplan is aan de leden gepresenteerd en besproken op de Algemene Leden Vergadering van 25 mei 2011. Na een positief advies van de ALV is afgesproken het in bredere kring te gaan bespreken. Op 29 september 2011 volgde een tweede inspraakronde waarbij suggesties zijn verwerkt in het plan. Dit plan aangeboden op de Algemene Leden Vergadering van 16 december 2011 en unaniem aangenomen.

Gebruikte bronnen

- 'Opvattingen van Amsterdammers over Tolerantie jegens homoseksuelen' Dienst O+S, 2010
- 'Homoseksuelen in Amsterdam'. Gemeente Amsterdam. Dienst Onderzoek + Statistiek, 2009
- 'Als ze maar van me afblijven. Een onderzoek naar antihomoseksueel geweld in Amsterdam, UvA, 2008, L. Buijs, G. Hekma, JW Duyvendak
- 'Actieprogramma Amsterdam Gay Capital 2009-2011'. Gemeente Amsterdam
- Jaarverslagen Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam 2005-2010
- 'Gewoon Anders, Acceptatie van Homoseksualiteit in Nederland' K. Bais, SCP, 2010
- 'Gewoon, maar toch anders. *Begeleiding bij seksualiteit en relatievorming aan mensen met een licht verstandelijke beperking en homoseksuele gevoelens*'. Linde van Leussen, Michiel van de Steeg. Christelijke Hogeschool Windesheim Sociaal Pedagogische Hulpverlening, Mei 2011
- 'Steeds gewoner, nooit gewoon'. S. Keuzenkamp (red), SCP, 2010
- Programma akkoorden Amsterdamse Stadsdelen 2010-2014
- 'Weerbaar & Divers', Inspectie voor Onderwijs (2009)
- 'Uitgaan in de Reguliersdwarsstraat', resultaten Enquête 2010
- Onderzoek naar Amsterdam als gaytoeristische bestemming in de 21ste eeuw, InHolland, drs. Yolanda Mante (red), feb. 2006
- 'Vrolijke Scholen? Een onderzoek naar de invloed van school als progressieve factor op het verminderen of voorkomen van psychosociale problemen bij jongeren met een Same Sex Attraction'. M. Metselaar, Masterscriptie, 2008.
- 'Jong & Out protocol'. COC, 2010
- 'Ik sta stil en herdenk', Toespraak 4 mei 2007, Dodenherdenking Homomonument D. Boutkan
- 'Ik heb veel meer gekregen dan ik ooit had durven dromen', VPRO gidsartikel Erwin Olaf. 2010

Bijlage 1. Wat vindt het COC Amsterdam kader?

Hieronder een aantal citaten van het COC Amsterdam kader. Dit geeft goed weer welke opvattingen er leven bij de COC Amsterdam achterban en in het bijzonder de vrijwilligers die zich hard inzetten voor de HLBT emancipatie in Amsterdam.

Wat vindt het COC Amsterdam kader?

"We moeten roze burgerschap stimuleren."

"Voorlichting op basisonderwijs doorvoeren."

"Voorlichting over homoseksualiteit op scholen. Twee extremen in acceptatie: Waarom moet er over gepraat worden? Of mensen hebben juist veel vooroordelen. Er mist een middenkader. "

"Voorlichting professioneler en daarbij COC Amsterdam duidelijker profileren. Transgenders in de voorlichtingsgroep."

"Wethouders en stadsdeelbestuurder op hun functioneren met betrekking tot de LGBT agenda blijven aanspreken en eerlijk blijven. Moeilijke gesprekken hierover hoeven geen slechte gesprekken te zijn."

"Een antireligieuze houding door vertegenwoordigers van het COC Amsterdam werkt contraproductief, ook al is het COC Amsterdam verre van anti religieus, in de perceptie van anderen wordt dit soms wel zo gezien."

Uitspraken van het kader

"COC Amsterdam wordt steeds vaker gevraagd binnen hetero gemeenschap. COC Amsterdam wordt daarin steeds meer gezien als een kennis centrum."

"Meer gaystraight-allianties zijn een goed middel om emancipatie te bereiken. Dus niet alleen gay's het woord laten doen. Bekende en niet bekende hetero's op de barricaden voor de gay community."

"Het is vaak makkelijker iemand over het homobeleid aan te spreken als de politici roze zijn."

"Activisme in de stadsdelen is noodzakelijk, maar het blijft belangrijk om binnen de politiek ook hetero's te blijven winnen voor homo standpunten."

"Amsterdam Gay Capital kan alleen succesvol zijn als "Emancipatie topstad" (dus niet alleen het party gebeuren)."

"Binnen COC Amsterdam meer plaats maken voor debatten, lezingen, tentoonstellingen en ludieke acties. Meer inhoud vindt men noodzakelijk"

"Gay Games naar Amsterdam halen, flink lobbyen vindt men nodig"

"COC Amsterdam wordt door jongeren gezien als stoffig/oubollig"

"Etnische groepen moeten zelf maar zien hoe ze aan hun (homo) emancipatie komen (prikkelend bedoeld)"

"hoe gaan we om met de integratie van HLBT's uit de subculturen. Nieuwe migranten komen uit: India, Brazilië en Oost-Europa"

"er moet in de HLBT community grotere aandacht zijn voor transseksualiteit"

"Discriminatie in eigen kring is een punt van zorg: homo's zijn vaak intolerant naar allochtonen"

"Allochtone homo organisaties hebben een korte levensduur"

"Het werkgebied van de vereniging moet uitgebreid worden, we zijn er niet alleen voor centrum-bewoners en Amsterdammers"

Over Leden werven

"COC Amsterdam moet breder leden werven, bijvoorbeeld het werven van vrienden van het COC"

"Meer naar buiten communiceren, posters door de stad"

"Frisse" gezichten- zowel gay als straight- zijn zeer gewenst als ambassadeur voor de homo emancipatie"

"Meer en beter gebruik maken van Internet en Media"

"Investeren in een werkgroep nieuwe media en in bijeenkomsten en workshops."

"Communicatie teams instellen voor interne en externe communicatie"

"Cultuur kortingen aanbieden aan leden van het COC"

"Jongerenleden werven met afgestemde communicatie"